Poste Restante

Medlemstidning för Nils Ferlin-Sällskapet Nr 1 2004

Först då.

Min ensamhet blev till en spegel,
där såg jag så klart ibland
nur jag reste med rivna segel
mot städse fjärmare land.

Men Indien lyste – förstorat,
och vågorna sjöngo så här:
först då är ditt liv förlorat
när inte din oro bär.

Nils Ferlin
24/10 – 44.

Henny Lönnqvist

Dikten ovan skrev Nils Ferlin i en gästbok hos Thure E-son och hans hustru Edith vid ett besök hos paret 1944. Längst ned återfinns fästmön, Henny Lönnqvists namnteckning. Nils och Henny gifte sig i Stockholms rådhus den 22 februari 1945. Kopian av dikten har Nils Ferlin-sällskapets sekreterare, Annika Luttropp fått från Johan Berglund, Trollhättan, systerson till Edith E-son. Han berättar i brev att gästboken är fylld av kända namn. Thure E-son var på sin tid känd portättfotograf och hade kunder i såväl Sverige som USA som skrev sina namn i gästboken.
Se även sidorna 22 och 23.

Omslagsbilden:
Nils Ferlin som cykelakrobat, tillsammans med hustrun Henny hos konstnären Axel Kargel på Öland vid mitten av 1940-talet. Bilden en gåva till Nils Ferlin-sällskapet av P O Grönstrand. Okänd fotograf.

Ordföranden har ordet:

Mot ljusare tider

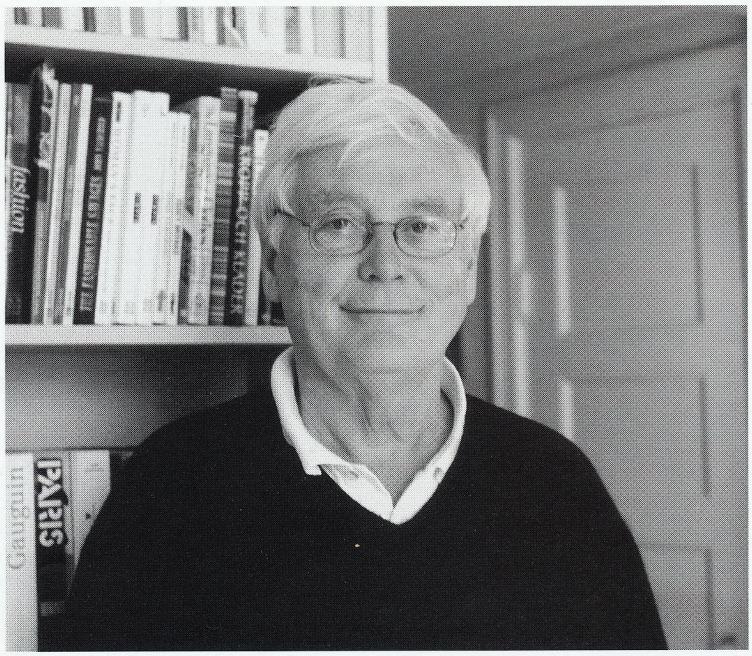

Jan Mårtenson, ordförande i Nils Ferlin-sällskapet.
Foto: Esse Jansson

På julafton går solen upp kvart i nio och ner kvart i tre. Detta på Stockholms breddgrader. För Kiruna gäller "u h". Den sinistra innebörden är "under horisonten." Solen lyser alltså bokstavligen talat med sin frånvaro för att återkomma till midsommar med dygnet-runt-service. Och de sega månader som följer efter jul lever vi länge i ett deprimerande halvmörker, understruket av täta, snöfyllda moln, för att så småningom, och gradvis, känna hur livet börjar återvända.

I skrivande stund går solen upp klockan sex och ner på kvällen samma tid. Sedan går det snabbt och våren kommer. Men de ljusnande dagarna har inte enbart fört glädje med sig. Ferlin-sällskapet har sorg.

Två av styrelsens mest aktiva och drivande medlemmar har lämnat oss, Jarl Magnusson och Olof Ögren. Bådas eftermäle tecknas på annan plats i detta nummer av Poste Restante. Låt mig bara också som ordförande vittna om den betydelse våra två vänner haft för Ferlin-sällskapet.

Den entusiastiske, brinnande Jarl Magnusson har värvat fler medlemmar än någon annan, om inte med hugg och slag så dock med glada tillrop och obetvinglig energi och övertalningsförmåga. Han spred också glädje omkring sig, inte minst vid våra styrelsemöten, där han livade upp stämningen med sina glada skrönor, vilket dock inte innebar att han inte kunde vara allvarlig när så krävdes.

Olof var också ett stort stöd för mig personligen. Det var faktiskt han som ringde och efter många försök lyckades övertala mig att ställa upp som hans efterträdare. Jag var tveksam i det längsta, ansåg att det fanns andra mer lämpade än jag, men till sist lyckades han.

Olofs kärlek till Nils Ferlins diktning var djupt rotad och hans erfarenheter som ledande industriman var ovärderliga. Med sitt breda kontaktnät lyckades han också få välvilliga sponsorer som lämnat frikostiga bidrag, inte minst till våra stipendiefonder som möjliggör belöning av förtjänta mottagare av de båda Ferlin-prisen.

Men livet måste gå vidare, också för vårt sällskap. Den 8 maj har vi årsmöte och jag ser fram mot många förslag till olika aktiviteter. Fast det är inte begränsat till årsmötet. Hör gärna av er annars också med idéer och synpunkter.

Jag står i telefonkatalogen, liksom övriga styrelseledamöter. Brev går också bra.

För att nämna något om våra tankar på fortsatta aktiviteter så har jag tagit kontakt med ordföranden i Selma Lagerlöf-sällskapet, min gamla chef och f d utrikesminister, Karin Söder.

Tillsammans ska våra styrelser fundera

kring ett arrangemang i höst som ska fokusera på två stora diktare från Värmland, Selma och Nils. Närmare uppgifter kommer senare.

* * *

Som en hyllning till Jarl och Olof, liksom till andra medlemmar av Ferlin-sällskapet som gått bort under året, vill jag gärna avsluta med en dikt av Nils Ferlin. Den fanns införd i Olof Ögrens dödsannons, en sista hälsning till honom från en stor diktare och likaså en sista hälsning från Olof själv.

Kärleken kommer och kärleken går,
ingen kan tyda dess lagar.
Men dej vill jag följa i vinter och vår
och alla min levnads dagar.
Mitt hjärta är ditt,
ditt hjärta är mitt
och aldrig jag lämnar det åter.
Min lycka är din,
din lycka är min
och gråten är min när du gråter.

Med vänliga hälsningar
JAN MÅRTENSON

Carl Emil Englunds minne hyllades

ANNIKA LUTTROPP

Förra året firades 100-årsminnet av författaren Carl-Emil Englunds födelse. Den 13 februari i år öppnades en utställning om hans liv, samt om Boklotteriet som han startade till förmån för författarkolleger, på Kungliga biblioteket i Stockholm. Den pågick till den 13 mars.

Carl Emil Englunds avsikt med Boklotteriet var att ge författarna möjlighet att helhjärtat ägna sig åt sitt skrivande, något de oftast inte kunde på grund av ekonomiska problem. Många blev hjälpta och Boklotteriet bidrog även till att deras böcker spreds till hela svenska folket.

Det var en mycket imponerande utställning, här kunde man bland annat se porträtt av många av den tidens kända författare. På Alla hjärtans dag, den 14 februari, framförde Carl-Emil Englunds son, Tor Englund, tillsammans med Lilian Ahlm och Ove Engström ett program med rubriken "Från gryning till Nattens tröskel – en man och hans livsverk".

Det var ett väl sammansatt program som flätade ihop Carl-Emil Englunds uppväxt, arbetsliv, författarskap och diktning, samt hans framtoning som far, människa och författarbroder. Tor och Lilian berättade dels om hans samhällsengagemang mot ett eventuellt framtida kärnvapenkrig, dels om hans humor, som när han klädde ut sig till schejk och lurade "hela Stockholm" och KF:s styrelse (han var

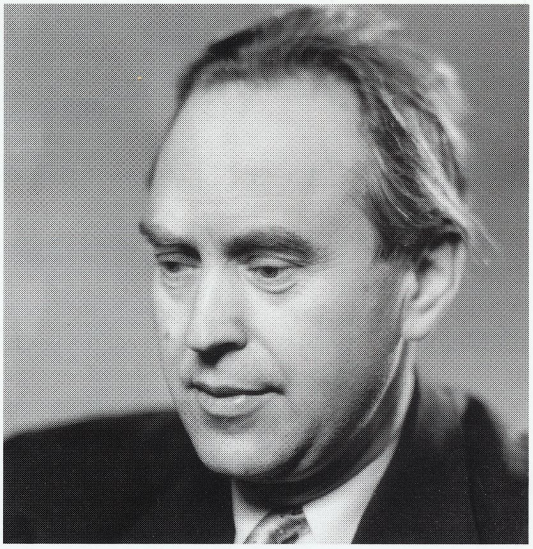

Carl Emil Englund i slutet av 1940-talet.

Konsumföreståndare i Stockholm), samt när han iklädd frack och chapeau-claque grävde i sitt potatisland!

Carl-Emil Englunds dikter innefattar mycken naturlyrik, som den om sävsångaren på sin kvist. Ove Engström framförde sina tonsättningar av hans dikter på ett lyriskt och lyhört sätt.

Carl-Emil Englund rycktes bort i förtid, men lämnar efter sig ett outplånligt minne hos alla som kommit i kontakt med honom, hans dikter och Boklotteriet.

En eldsjäl har lämnat oss

Jarl Magnusson, Borlänge, suppleant i Nils Ferlin-sällskapets styrelse sedan år 2000, avled i slutet av 2003 efter en tids sjukdom. Han var född i Gunnarskog utanför Arvika i Värmland 1933 och bosatt i Borlänge sedan 70-talet.

Medlem i Nils Ferlin-sällskapet blev Jarl Magnusson redan i början av 80-talet. Han var en eldsjäl med ett brinnande intresse för Nils Ferlin och Sällskapet. I samband med 100-årsminnet av Nils Ferlins födelse 1998 inledde han en medlemsvärvning som efter två år resulterat i inte mindre än 200 nya medlemmar! Jarls förhoppning var att hans ambition skulle smitta av sig och befrämja en medlemsökning i hela riket!

I Borlänge var Jarl Magnusson en välkänd profil. I en intervju i Radio Dalarna 1998, med titeln "Jarl Magnusson i närbild", berättade han att hans mormor, född 1872, ofta citerade dikter, och att hans eget intresse för lyrik vaknade tidigt.

Jarl hade en brokig bakgrund. Som 13-åring fick han sitt första arbete, som springschas i en järnhandel. Men han ville ut i stora världen och som 15-åring for han till sjömansförmedlingen i Göteborg och mönstrade på en båt som först gick till Finland och sedan till Melbourne i Australien. Den resan tog ett år, sedan bar det av till Sydamerika.

Men han blev inte så gammal på sjön, väl hemma igen fick han se en annons om volontärutbildning vid Ing 1 i Stockholm och sökte dit. Under tiden som stamanställd genomgick han sedan tre år vid Försvarets läroverk i Uppsala.

År 1961 lämnade Jarl det militära och blev transportchef vid ett företag i Västerås och senare i Uppsala. Som 40-åring kom han till Borlänge och blev VD för Borlängeortens lastbilscentral, sedermera MaserFrakt.

Vid fyllda 60 år pensionerade sig Jarl – han ville ha tid för annat. Intresset för lyrik följde honom genom livet. Under sejouren till sjöss läste han mycket – det fanns ju gott om tid. Han beskrev sig som en "allätare" på lyrikens område och läste gärna dikter i olika sammanhang, bland annat i Borlänges Wermlandsgille.

Jarl Magnusson var Nils Ferlin-sällskapets främste medlemsvärvare. Foto: Bo Persson

Jarl var inte den som vilade på lagrarna. Han fortsatte sin medlemsvärvning och han arrangerade även Ferlin-sammankomster i Borlänge med trubadurer och föreläsare som medverkande. Själv deltog han som recitatör. Som suppleant i Nils Ferlin-sällskapets styrelse var Jarl alltid närvarande vid våra möten. Han var en frisk fläkt som med sin värmländska humor, efter det att vederbörliga beslut tagits, underhöll oss med historier och recitation.

Vi känner en stor saknad efter vännen Jarl och deltar i den sorg som drabbat hans familj.

ESSE JANSSON
styrelseledamot och
redaktör för Poste Restante

Medlem i

NILS FERLIN-SÄLLSKAPET

blir man genom att sätta in
årsavgiften 150 kr
(*studerande och pensionärer* 100 kr)
på pg **35 21 55-6.**

Livstidsmedlem blir man
för 2.000 kr.

Glöm inte att skriva namn och adress.
Skriv tydligt, texta, tack!

Tack, Olof!

JENNY WESTERSTRÖM

Olof Ögren med en Ferlin-skulptur signerad K G Bejemark. På väggen en av de många skisser som K G Bejemark gjorde inför Ferlinstatyn i Filipstad. Foto: Esse Jansson.

Vår käre vän och tidigare ordförande Olof Ögren har hastigt avlidit. Han var med in i det sista. Det är svårt att fatta att han inte längre finns hos oss.

Han var en företagsam person och som sådan i ledande ställning knuten till flera olika livsmedelsföretag, Wasabröd, Margarinbolaget, Bergendals. Om det får andra berätta, men vi är långt flera som kommer att minnas honom med saknad och glädje för hans insatser i Nils Ferlin-sällskapet.

"Ich bin ein Ferliner", sade Hans Alfredson med anspelning på ett Kennedy-uttalande när han som Skansenchef var med och ordnade särskilda dagar för de litterära sällskapen. Det kunde också Olof ha sagt, för om det var något han var framför nästan allt annat så var det en Ferlinare.

Olof hade mött Ferlins lyrik redan i gymnasiet i Luleå, och under sin tid i Filipstad förvånades han över att minnet av stadens diktare inte vårdades efter förtjänst. Tanke blev till handling hos denne man. Det var han som tog initiativet till K G Bejemarks staty av Ferlin sittande på en soffa; den kunde invigas 1975. Sedan dess är vi många som låtit oss fotograferas vid Ferlins sida på torget i Filipstad.

När han flyttat till Stockholm blev han en-

gagerad för att skapa ytterligare en Bejemarkstaty på Klarabergsgatan. Det finns därför all anledning att inför båda dessa avbildningar av Nils också minnas den Olof som gjorde dem möjliga.

I Nils Ferlin-sällskapet blev Olof Ögren så småningom tillsammans med sin gode vän Curt Enström en given stöttepelare. Olof var en av dem som lyste upp samvaron och som hade förmågan att umgås med människor av alla slag – kanske var just det som var det ferlinska draget hos honom. Han var sina vänners vän och vännerna var många. Han höll sitt vackra hem på Styrmansgatan öppet för styrelsemöten i Sällskapet.

Under alla mina år som ordförande i Nils Ferlin-sällskapet kändes det tryggt att ha denne kloke, vänlige och vise vice ordförande vid min sida, och det var med glädje jag lämnade över klubban till honom den 20 maj 2000. Vi skall minnas honom genom att föra hans verk vidare.

JENNY WESTERSTRÖM
ordf. i Nils Ferlin-sällskapet 1985-2000

Nils Ferlin som korrespondent

ESSE JANSSON

Rubriken låter kanske något märklig, men faktum är att Nils Ferlin medverkade som "korrespondent" i "Hörde Ni. Månadstidskrift för Sveriges Radio" i februari 1949!

Nils Ferlin var då sedan något år bosatt på "styckegodset" Norrboda i Länna socken i Roslagen. Hörde Ni ringde upp skalden och bad honom skriva om den gångna tidens radioprogram.

"Det ville han gärna, sa han, men det hade blivit så ovanligt lite lyssnat omkring jul, så han frågade om han inte fick intervjua sina grannar i stället. Naturligtvis gick det bra, och här har vi alltså en rapport om radiolyssnandet i Syninge från vår korrespondent där", skriver tidningen.Vad var det då man lyssnade på i Ferlins grannskap julhelgen 1948?

"Väderleken och morgonnyheterna kl. halv sju sätter man värde på här ute på landet", skriver Nils Ferlin inledningsvis.

När det gäller riksprogrammet i övrigt så har han bland annat vänt sig till "Livliga allroundarbetaren Hjalmar Almstedt". Han "äskar omedelbart större rum för gammal dansmusik, helst dragspel", skriver Ferlin. Hjalmar var själv dragspelare på den här tiden.Grannen och trädgårdsmästaren Gunnar Jansson är "en entusiastisk radiolyssnare. Och föredrag håller han styvt på. För att inte tala om reportage", skriver Hörde Ni:s korrespondent bland annat.

En annan granne, byggmästare Johansson (Nytorparn) gillar reseskildringar och lantbrukare Gunnar Johansson i Lännaby, (Gunnar i Östergårn) tycker om folklustspel får läsarna veta.

Men "Lundqvist på skogen", 84 år, har inte skaffat sej någon radio ännu. Tills vidare har han bara sin "grammeshon", men den "spelar han både Barnatro och Livet i finnskogarna på så det lyser i stugan. Dessutom kan han ju otaliga bitar utantill. Emellertid går han ner till Clareus ibland och hör på Nyheterna", skriver Radiotjänsts specielle medarbetare, Nils Ferlin, Norrboda.

Den "livliga allroundarbetaren Hjalmar Almstedt" var paret Ferlins "alltiallo" och honom har "overtecknad" skrivit om tidigare i Poste Restante.(nr 2 2001) Hjalmar var kusin med min mor och en flitig gäst i mitt föräldrahem. Men tyvärr fick jag aldrig höra honom spela dragspel!

Byggmästare Johansson (Nytorparn), hette Einar i förnamn och var den snickare som inspirerade Nils Ferlin till dikten "Lugnt" när han skulle ställa i ordning ett par garderober hos Nils och Henny i Norrboda. "Lundqvist på skogen" hörde jag bara berättas om som barn. Han bodde ganska enskilt "på skogen", men intill landsvägen. Hans hem var något av en "rastplats" för den tidens luffare på väg till Finsta tegelbruk där de övernattade vintertid. Lundqvists lilla stuga hus är riven och ersatt av en villa, men busshållplatsen heter "Ensamma gården" – trots att det nu finns flera fritidshus i närheten.

Värdiga pristagare hyllades – Göran Palm och Ewert Ljusberg

ESSE JANSSON

Vid Nils Ferlin-sällskapets höstmöte den 15 oktober på Scandic Hotel Continental utdelades traditionsenligt Sällskapets Ferlinpris och Trubadurpris. Genom ett generöst bidrag från Familjen Enström/Couleur Konsthandel AB till Nils Ferlin-sällskapet har priserna under åren 2003, 2004 och 2005 kunnat höjas med 10 000 kronor respektive år.

Den totala prissumman uppgår under denna tid till 50 000 kr/år, fördelat med 30 000 kronor till Poesipriset och 20 000 kronor till Trubadurpristagaren.

Det förstnämnda priset gick 2003 till författaren Göran Palm, född i Uppsala, bosatt i Stockholm och fritidsboende i Roslagen sedan två decennier tillbaka.

Ferlinpristagaren Göran Palm reciterade Ferlin. Foto: Esse Jansson.

För utdelningen av Poesipriset svarade Olof Ögren som för kvällen var t f ordförande då ordinarie ordföranden Jan Mårtenson var förhindrad att närvara på grund av sjukdom.

Olof Ögren, som hastigt avled för en tid sedan, inledde med att berätta att han tillhört Nils Ferlin-sällskapets styrelse i inte mindre än 35 år.

– Vi har i Göran Palm en utomordentligt värdig mottagare av poesipriset, sa Olof Ögren i sitt tal till Ferlin-pristagaren.

– Präster har tydligen en god inverkan på poeter, fortsatte han.

Nils Ferlins farfar var ju som bekant präst, och det var även Göran Palms far.

En utförlig intervju med Göran Palm var införd i Poste Restante nr 2, 2003, men för nytillkomna medlemmar kan kort berättas att han "upptäckte" Nils Ferlin redan i tonåren. Göran Palm studerade i Uppsala där han tog filosofie kandidatexamen.

Under 1950-talet var han litteraturkritiker. Dikter började han skriva. i slutet av 1950-talet och debuterade som författare 1961 med diktsamlingen "Hundens besök". Tre år senare kom "Världen ser dig". Sedan följde

några debattböcker som gjorde Göran Palm rikskänd.

Göran Palm har hela tiden skiftat mellan dikter, prosa och debattinlägg.

– Dikter skrev jag när jag var inåtvänd och prosa när jag var utåtvänd, sa han i intervjun. Just nu är han i färd med att avsluta den fjärde och sista delen av sin syn på Sveriges samtid och historia, "Sverige En vintersaga". Hela sviten är skriven på blankvers, en blandform mellan prosa och poesi. Idén till verket fick han 1980 och den första delen utkom 1984.

– När kommer sista delen ut, frågade Olof Ögren.

– Ja, det undrar jag också, svarade Göran Palm med ett leende.

I sitt tacktal betonade Göran Palm att ingen skrivit så mycket om döden som Nils Ferlin i sina dikter.

– Det gick illa för nästan alla han skriver om. Ändå läser man hans dikter, konstaterade han.

"Jag gillar Ferlins förmåga att skildra det dystra på ett ändå nästan humoristiskt sätt", sa Göran Palm i intervjun i Poste Restante.

Göran Palm avslutade sitt tacktal med att läsa ett par av Nils Ferlins dikter, och började med "Med många kulörta lyktor".

– Det finns en enkelhet och värme hos Ferlin, men den kan vara bedräglig och lura en, sa han.

Så var då turen kommen till 2003 års trubadurpristagare att träda fram, Ewert Ljusberg, född i Härjedalen och president i republiken Jämtland.

– Du är en äkta trubadur i Nils Ferlins anda, sa Olof Ögren, som sedan i korthet erinrade om Ewert Ljusbergs deltagande inför i en Ferlin-afton arrangerad inför tillkomsten av K G Bejemarks Ferlin-staty vid Klarabergsgatan i Stockholm.

Nils Ferlin-sällskapet skulle vara "huvudman" för denna och Olof Ögren var ordfö-

Ove Engström, t v, delade ut Trubadurpriset till Ewert Ljusberg. I mitten ses Olof Ögren och Sällskapets skattmästare, Tor Englund.
Foto: Esse Janson.

rande i Sällskapets skulpturkommitté. Ögren hade så att säga vanan inne, han var även den som fick idén till Ferlin-statyn i Filipstad och som även genomförde projektet. Den invigdes 1975.

När det gällde såväl statyn i Filipstad som i Stockholm så gällde det att skaffa donatorer och arrangera insamlingar. I Stockholm arrangerade kommittén i augusti 1979 en Ferlin-afton på Skansen. Konstnärer hade skänkt verk till en konstauktion och ett flertal artister, däribland – Ewert Ljusberg – ställde upp utan ersättning. Kvällen inbringade cirka 38 000 kronor. Statyn invigdes 1982.

Ewert Ljusbergs första möte med Nils Ferlins dikter skedde tidigt i livet, redan i småskoleåldern, berättade han i Ove Engströms intervju i Poste Restante nr 2, 2003.

Han berättade även nu vid prisutdelningen om hur fadern – när han satt vid årorna i roddbåten och Ewert och någon av bröderna höll i utterlinan respektive ett långdrag – deklamerade dikter av Nils Ferlin.

– Jag är djupt rörd och tacksam för detta pris, jag delar det med min far, sa Ewert Ljusberg i sitt tacktal.

I höstas utgav Ewert Ljusberg och Bernt Johansson en CD med titeln "Splitter nya visor – Nils Ferlin". Det är en överföring från LP.skiva med samma titel som de två utgav 1986.

Ewert Ljusberg och Bernt Johansson underhöll efter middagen
Foto: Annika Luttropp.

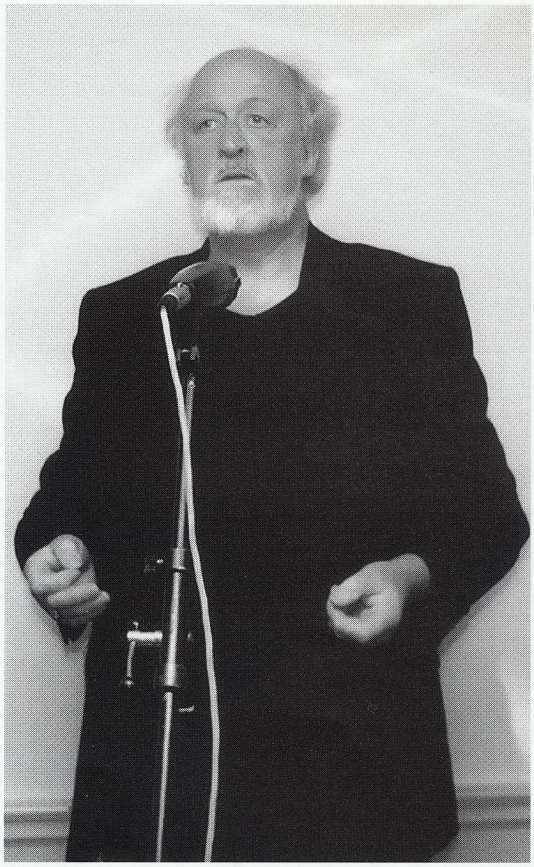

– Jag är djupt rörd och tacksam för detta pris, sa Ewert Ljusberg. Foto: Esse Jansson.

Ewert Ljusberg lovade nu att "göra mera i Ferlins anda", som han uttryckte det. Mera Ferlin och övrig underhållning blev det förstås redan under resten av kvällen med Ewert Ljusberg och Bernt Johansson, med Ove Engström samt med Tor Englund och Lilian Ahlm.

RÄTTELSE

Redaktören råkade ut för en oförklarlig lapsus i förra numret av Poste Restante. I underrubriken och på ett par ställen i texten till artikeln om Ewert Ljusbergs och Bernt Johanssons Ferlin-skiva, med rubriken "En LP-raritet finns nu överförd till CD" lyckades jag "döpa om" Bernt Johansson till Göran Johansson. Han heter alltså Bernt i förnamn och inget annat. Härmed framföres en ursäkt!

ESSE JANSSON

Några minnessplitter och flarn

Systrar och bröder kring Ferlin – i och utanför Klarakvarteren

P O GRÖNSTRAND

Ånyo ombedd att berätta något om den ferlinska kretsen, denna gång om hans stockholmsvänner – i Poste Restante förra gången, för några decennier sedan, rörde det sig främst om skaldens Ölandssomrar med paret Kargel.

Den nu beundrade konstnären Axel Kargel, en ung, fattig yrkesmålare från Kalmar, kunde genom intensivt arbete, genom hårda år, till slut slå igenom – beundrad av de stora kännarna. Under några klassiska årtionden arrenderade han den så kallade "Sjöstugan", ivrigt besökt av alla slags konstnärer, även förstås de legendariska Klarabohemerna och "Cosmopolite-besökarna". Nils Ferlin kom att tillhöra de mest frekventa gästerna under åren 1936-46. Om Borgholm visstes besked, men hur var det med Stockholm?

Jag beslöt mig för att lite närmare undersöka dessa Klara-vänner (främst per telefon) för att få en lite klarare (obs! Ej vits!) bakgrund till min artikel.

Träffades Nils Ferlin och Greta Garbo?

Det gick plötsligt upp för mig, efter allt telefonerande, att jag fått kontakt med Ferlins alla kvinnor sedan Beth Lagerlund. Jag börjar med dem. Men först en kort tillbakablick med villigt erkännande om fåkunskap.

Filipstadstiden vet jag inte något om. Det var ett område för Gustaf Andborg, för övrigt en god medhjälpare till min essä för länge sedan. Istället börjar jag med teaterstudietiden i 20-talets tidiga år. Där återkommer ett namn, Greta Stave, skådespelerska, som tydligen kom Nils Ferlin nära, och i sin charmiga villa

Henny och Nils Ferlin tillsammans med Elsa och Axel Kargel på trappan till Sjöstugan på Öland 1945. Bilden en gåva till Nils Ferlin-sällskapet av P O Grönstrand. Okänd fotograf.

på Långholmen bjöd in sina kamrater till glada festligheter. Men där dryftades även allvarliga saker. Jenny Westerström nämner i sin bok "Nils Ferlin. Ett diktarliv" (Albert Bonniers förlag 1998) några målarinnor, däribland Leila Bourelius som tydligen hyste starka moderskänslor för den ibland vilsne skalden.

En blivande filmskådespelerska (som inte ingick i den ferlinska teaterstudiekretsen) och som jag funderat en del över, är Greta Gustafsson (Garbo) från fattiga Blekingegatan. Ferlin och hon bör ha träffats på den tidens teaterkaféer och konditorier – samtida ämnesstuderande som de var. Men intet vet man. Emellertid finns en dikt, riktad till en systerdotter som råkat ut för den omfattande Garbo-epidemin.

I några kloka rader varnar Nils Ferlin den unga flickan för att hamna i den massmediala PR-apparatens alla stjärngarn. Istället borde hon söka sig själv, tränga in i sina egna existentiella problem. En, som jag finner det, underskattad Ferlindikt!

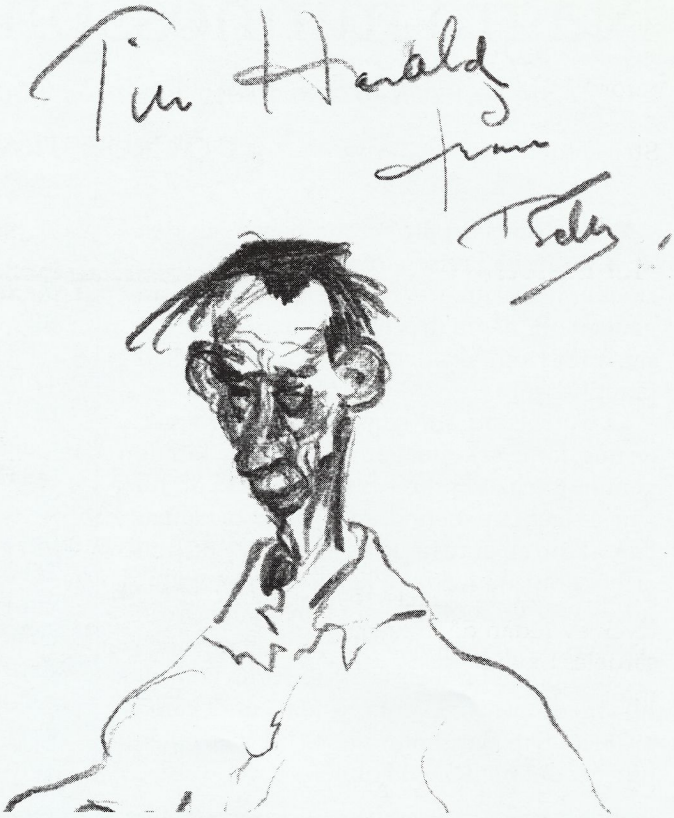

Beth Lagerlund skulpterade Nils men fångade honom också i snabbskissens form. Tillhör Stefan Sundén.Ur Jenny Westerströms bok "Nils Ferlin Ett diktarliv"(Albert Bonniers Förlag 1998).

Mot mitten av 30-talet råkade den alls icke oerotiske Nils Ferlin in i en våldsam passionshistoria, som kom att uppröra honom i hans innersta. Brytningen med denna kvinna, med smeknamnet "Bä", satte honom helt ur balans och gjorde det Klara, där han annars trivdes så bra, helt outhärdligt. Han flydde hals över huvud till Öland och sin målarkamrat från Cosmopolite-kaféet, Axel Kargel.

I denna ljuva natur återvann han sin psykiska hälsa, och hit återvände han år efter år.

Konstens kvinnor och Ferlin

Bildens manliga konstnärer kom Nils Ferlin genom åren synnerligen nära. Men hur var det med de kvinnliga? Under 30-talet strömmar namnen till: Omslagstecknerskan, den unga Karin Lindberg, som just gått ut Konstfack, Idun Lovén, utbildad i Norge (som var en av de ledande i stiftandet av Sällskapet), och så Beth Lagerlund, som kom från ytterst små förhållanden och som väl fortfarande är ganska obekant som konstnär.

Per telefon lärde jag känna dem alla (utom Leila Bourelius). Ett rikt spektrum av personligheter – slagfärdiga, intelligenta, minnesgoda. Roligast – och främst – var utan tvivel Beth Lagerlund, bohemdrottning på Pilen, som under något år var sambo med Nils i en liten lägenhet på Folkungagatan. Hon bistod honom i nöd och lust även under några oroliga, ångestladdade 30-talsår.

Jag har förgäves sökt data om Beths konstnärliga utveckling men det enda jag fått tag i är en teckning av hennes partner Nils, förvisso ingen skönteckning utan fränt expressiv och grotesk. Man kommer att tänka på Vera Nilsson och Siri Derkert, och säkert har hon träffat dessa giganter i svensk konst.

Teckningen är införd i Jenny Westerströms tidigare nämnda bok, där även några intressanta foton av Beth Lagerlund finns med. På

ett av dem framstår hon välklädd i 30-talets anda, och så var ju även Nils. Han är för övrigt införd i Vera Nilsson T-banemosaik på Centralen – bredvid Strindberg som ju hörde till Klara under skoltiden. En tidig idol för Nils Ferlin.

"Kärlekspoesin blommade från båda håll"

Vi lämnar Beth för att avsluta kavalkaden med några mer högborgerliga damer och börjar med Ingegerd Granlund som jag faktiskt tidigt fick kontakt med som provkandidat i min skola Södra latin. Denna charmfulla och behagliga dam som man, må erkännas, tog intryck av redan då, hade jag ett särdeles trevligt samtal med för många år sedan.

Orsaken till att romansen mellan henne och Nils svalnade var enligt Ingegerd att Nils var nattmänniska och Ingegerd var tvungen att som lärare (senare rektor) fungera på dagarna. Ett skäl av stor relevans! Det verkar dock ha varit en ganska så lycklig relation, där kärlekspoesin blommade från båda håll – Ingegerd var ju en av 40-talets lovande poeter.

En känd författarinna och en dito sångerska i skaldens vänkrets får illustrera det vida sociala spektrat i hans umgänge – ett stort och spänningsfullt tema, till vilket jag ska återkomma. Författarinnan som avses är Alice Lyttkens, stundom kallad "Skånes leading lady". En, kan man tycka, synnerligen omaka person i galleriet – men så var det,

Nils var som "fisken i vattnet" i den supereleganta advokatvåningen hos Alice och Yngve Lyttkens på Östermalm. Men lika bra trivdes han i Klaras ölkaféer, nedgångna och stökiga, och på dess hotell. Alice Lyttkens gav mig en levande, om än inte okritisk bild av Nils Ferlin. Och hur skulle det kunna vara på annat sätt?

Den Gyldene Freden blev för Nils Ferlins del något av ett stamställe efter det att Café Cosmopolite stängt. Det var på Freden som han firade sin 40-årsdag i en krets av speciellt inbjudna. Utanför ingången på Österlånggatan återfinner vi Lille Bror Söderlundh, Gunnar Ekelöf, Erik Asklund samt Beth Lagerlund, konstnär och bohem och Ferlins sambo under några stormiga år. Ur Carl Olov Sommar, "Gunnar Ekelöf", 1989, samt publicerad i Jenny Westerströms "Nils Ferlin Ett diktarliv" (Albert Bonniers Förlag (1998).

Om sångerskan läste jag i en dödsruna. Det var Vetenskapsakademiens dåvarande sekreterare, Karl Gustav Bernhard och hans fru, alltså sångerskan Gurli Lemon Bernhard som ofta stod i centrum med alla sina färdigheter. En trolig orsak till umgänget med Ferlin var Gurli Lemons stora visintresse, kanske även hennes man, vetenskapsmannen.

Förmodligen storståtligt boende i Frescati med dess tunga tegelpalats, miljöer som väl var föga hemtama för Klarabohemer och proletärförfattare – dessa stat- och kronotorparungar, som en förtrytsam borgarskribent fräste om.

Man var i Ferlins och Ivar Lo:s "Cos-

mopolite-generation", med sina ofta hårda levnadsöden inte avundsjuka inbördes, man var glad över kollegernas framgångar, även de materiella,

En del skaffade sig villor, som X-et och Bojan i Saltsjöbaden, eller den äkta Söderkisen och teaterskolekamraten Elof "Loffe" Ahrle, med även här sjungande fru – på Lidingön, där Nils trivdes särdeles bra och ofta var gäst. En märklig följd av denna vänskap blev den ferlinskt präglade filmen "Sången om Stockholm"!

Besökarna på Café Comopolite

Men åter till Sancta Clara. Man får i hög grad skilja på "Cosmopolite-besökarna" (30-talets första hälft ungefär) och de egentliga Klarabohemerna alltifrån "Arendorffs tid" och framåt, då en del nya namn kommer till under 1940- till och med 1950-talet, ända fram till rivningarnas tid då ju de gamla fina husen utplånades.

Cosmopolitebesökarna var då de unga, framstormande, nyskapande genierna – en stor generation förvisso, medan bohemerna nog var mer av medelmåttor och hade ett mycket bekymmersamt liv, ökat av de stimulantia de knappast ville undvara.

Men nog fanns det en begåvningsreserv här, Ferlin var ju den store och framhållne Klarabohemen, ledargestalten (hu ett sånt ord!). Några fina poeter och visdiktare dyker upp i minnet – som Helmer Grundström, det lappländska Svanavattnets store kronotorparson – som från Klaratidens svåra fattigdom till slut förärades hedersbostad i kulturhus på Söder, och efter sin bortgång med monument utanför biblioteket i sin hemtrakt!

Men där fanns också en lättsamt humoristisk sida hos klarabohemer som Ruben Nilsson och Emil Hagström med rötter i gammal svensk vistradition. Den förstnämnde så populär hos dagens unga trubadurer. Denna linje kan väl dras ut till 40-talisten Harald Forss med sina drastiska sidor, tillsammans med Erik Asklund, en ledande krönikör om denna tid i stadsdelen.

Man får inte glömma tidningsdrakarnas kåsörer; framförallt Erik Lundegård, "Eld", med sin återkommande målarfilosof "Ararat" (i verkligheten Karl Abel), Axel Österberg,, "Kluck", kanske mer med Ferlin i centrum, den alltmer lärde Alf Henriksson,"Henrik",

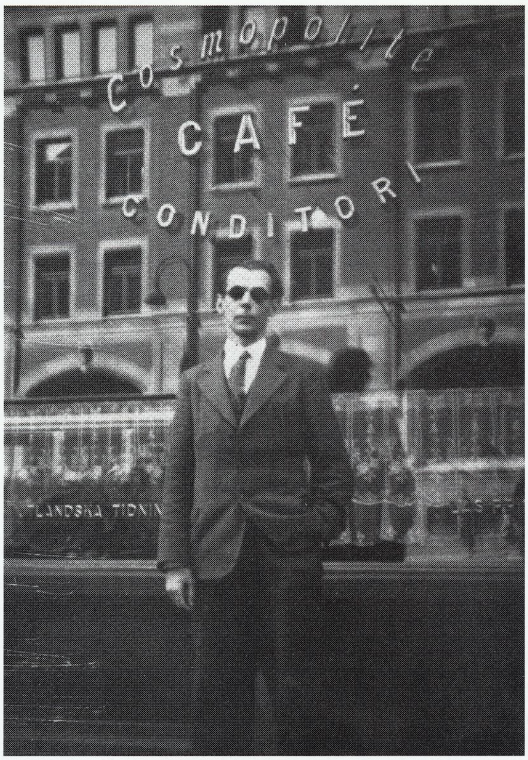

Nils Ferlin utanför stamstället Café Cosmopolite 1933.
Foto: Uno Eng.

med en viss akademisk-sarkastisk distans till bröderna (så fattade nog jag honom}.

Apropå högdragna akademiker så fanns det faktiskt några mycket fina och ödmjuka sådana, jag tänker på de förnäma poeterna Johannes Edfelt och Anders Frostenson. I kvarteren fanns även Olof Lagercrantz. Alla tre stod i ett märkligt förhållande till Nils Ferlin, denne kom att spela en roll som guru och själsläkare för de stundom utsatta, nog så deprimerade "ämbetsmannapoeterna".

Med "bylingen fram och bakut"

Nu en episod som jag hörde berättas av Eyvind Johnsons änka Cilla. Tiden kan vara omkring 1930 då luffare och nasare kunde råka illa ut för alltför nitiska konstaplar – "bylingen fram och bakut" – men också kanske glada bohemer, som efter att ha övergivit någon av de trivsamma öl- och vinstugorna efter glasens hävande, lätt kunde komma i klammeri med polismakten.

Så skedde en kväll när gänget med David Wallin, målaren som umgicks i de litterära kretsarna, och Victor Arendorff i täten och glatt sjungande en uppsluppen Bellman-visa, plöts-

ligt hejdades av den unge och nog övernitiske konstapel Sigurd Fürst, med sabel och allt. Han var känd för att hårdhänt gripa sina klienter med efterföljande blåmärke, så kallad "Fürstsk tatuering". Dagen efter fördes de blåmärkta Klarabohemerna in i rättssalen, vid intågandet sjungande en taktfast bohemvisa som jag tror författats av Emil Hagström.

Förhandlingarna fick en lätt absurd karaktär, där fanns verkligt rappa tungor. Jag tror att domaren blev förbannad till slut och körde ut de såta bröderna.

Nils Ferlin kom att utveckla de mest livsfarliga akrobatkonster, ibland förvandlade till galna skrönor som gick genom stan, exempelvis att han skulle ha slagit vad om att gå armgång under Katarinahissen (dess förbindelsegång) – eller sanna, som när han klättrade uppför paret Lyttkens stuprör i gårdshuset på Alice Lyttkens 50-årsdag (egentligen var han inte välkommen på grund av en dumhet).

Stupröret löpte alldeles intill parets sovrumsfönster och hur Nils fick grepp om fönsterkarmen är för mig obegripligt – även om han var mycket stark i armar och nypor. Han utmanade ofta folk på armbrytning – med framgång. I varje fall upptäckte födelsedagsbarnet akrobatpoeten just som han klängt sig fast vid fönsterkarmen och skulle ta sig in.

Alice Lyttkens öppningsreplik var lika makalöst "stencool" som kapten Fürst var stenhård. Den löd:

– Men är det inte du Nils, ska du inte stiga på och ta en drink?

Oftast fanns inte pengar till nattlogi

Bara en äkta proletär hade rätt att kalla sig bohem, och här kom Ferlin med alla sina briljanta konster från revy, kabaré och teater i farozonen. Med hans borgerliga förflutna såg man nog lite snett på honom – både Ivar Lo och Helmer Grundström har veritabla inlagor om detta. Vilhelm Moberg ogillade starkt hans umgänge med "Gangster-Johan".

Men Nils kunde hämnas: I dikten "Pulex irritans" ger han svar på tal, klär sig i en loppas anspråkslösa gestalt med drastisk verkan! Den är närmast riktad till Ivar Lo – men bröderna bröt inte med varann. Trots allt var ju Nils en av dem, stod på de små och förtrampades sida med stor ömsinthet. Detta måste framhållas. Och han kom under det tidiga 1940-talet att dela dessa de utfattiga Klarabohemernas vedermödor. De hade oftast inte ens pengar till nattlogi på de uslaste hotell i den då rätt förfallna stadsdelen. Våd återstod – jo, "Grand Hotel Royale Tysta Mari" –sandlådan bakom Tysta Mari-huse vid Tegelbacken!

För Ferlin alternerade fram- och motgångar under de här åren. Ibland kunde han med sin bibehållna spänst (som ett hårt och oregelbundet liv tärde på) gå brandvakt runt de gamla, mörka husblocken, många från 1700-talet. Kanske han fick något uppslag då månen tittade fram över detta stadslandskap.

Men det fanns vänliga ställen dit de utfattiga bröderna kunde styra sina steg, sova ut och äta upp sig, som hos Hammers, hos Englunds, hos Rubin. På somrarna hos Kargels eller Asklunds. Anny Marvig Rubin härbärgerade flera generationer i sin "kinessoffa", mest bekant är hennes stora gästfrihet mot det tragiska diktarödet Birger Wikström. Även som Kargel-forskare uppsökte jag denna "syster" från klassiska Cosmopolite i hennes rymliga våning i Bellmans födelsekvarter invid Maria kyrkogård. Vi hade en genomtrevlig kväll.

Systrarna ja – mest bildkonstnärer och lyriker, alltifrån det tidiga 1930-talets Karin Boye till 1940-talets Majken Johansson, den senare en sann tronarvinge till bohemdrottningen Beth Lagerlund på den fria "Pilen" där dispyterna gick höga och bägarna svingades några turbulenta Klara-decennier innan allt försvann.

Majken kom att representera den sista bohemgenerationen under tidigt 1950-tal.

"Parhästarna" Bergner och Forss

Ett par Klarabohemer som jag lärde känna närmare var Tor Bergner och Harald Forss, "parhästarna", som några decennier efter Klaras demolering reste runt till bibliotek, församlingssalar och andra lokaliteter och i roliga och repliksnabba dialoger återgav livet i 1940-talets Klara då de själva kom dit.

Jag kom att höra dem i Katarina församlingssal. De kompletterade verkligen varandra – den skälmske vaganten och narrgestalten Broder Tor och den sanne anarkisten Harald Forss (som förvisso hade en annan sida som lyriker – denne "nyansernas älskare"

"Parhästarna" Harald Forss och Tor Bergner, "Broder Tor" vid ett framträdande i Hallstavik på 1970-talet. Foto: Esse Jansson.

som Karin Boye skrev i ett svarsbrev en gång). Kraftkarlen Tor – den lysande trubaduren och Ferlin-tonsättaren – med stentorsstämma och sin magnifika framtoning gav han märg och drastiskt liv åt epoken, även med lutan. Vilka kontraster, Hos Broder Tor var jag gäst en laddad kväll i hans hedersbostad på Söder med vidunderlig utsikt över Strömmen. Framgångens dagar hade nått även honom, som broder Helmer till slut.

Nils Ferlin och bildkonsten

I det överflödande galleriet av personager – några betydande – som i Klara valt bildkonsten till uttrycksmedel vill jag nämna Birger Lindberg, som jag fick en särskild kontakt med. En man med utsökta mänskliga och konstnärliga kvaliteter. Jag minns hans sista utställning på Hornsgatspuckeln på Söder. Den blev en upplevelse, samtidigt som de materiella bekymren tilltog och förbittrade Birgers sista år.

Nils Ferlin och Birger Lindberg träffades någon gång under 1930-talet och mot dess slut beslöt man att tillsammans med några "goda bröder" starta ett tidskriftsprojekt "u.p.a." där de olika konstarterna skulle samsas. Birger Lindberg, som även var en fin poet, visade stort intresse för projektet som också blev verklighet – låt vara för ingen längre period. Man hade även ganska långtgående planer på att sätta upp "Tolvskillingsoperan" (det var förstås Brecht-Weills version som avsågs) – vilken kulturhändelse i landet hade inte det kunnat bli!

Men pengarna tröt som vanligt. Tilläggas kan att Birger Lindberg några år senare blev radions förste konstpedagog.

Birger och jag talade om Nils Ferlins intensiva förhållande till bildkonsten, om de stora konstnärerna, alltifrån Poussin till Cézanne, men att han inte riktigt kände sig hemma där. Det var de stora känsloladdade expressionisterna som Goya och Munch som fångade Ferlin. Därmed över till avslutningen, lite konst- och musiksplitter ur undertecknads inte alltid så väl fungerande minnesverkstad.

Francisco Goya, en gigant och föregångare till vår tids konst, var i hög grad aktuell i Klara-ateljeerna och Nils Ferlin måste ha mött hans verk här i reproduktioner och i livliga diskussioner målarbröder emellan. Kanske även hos sin syster och svåger i det Hladischka kulturhemmet.

Det fanns likheter mellan dem: Den unge Goyas ljusa rokokovärld motsvarar Ferlins

ljusa sidor i hans dikter, Goyas senare, fruktansvärda sidor i lika mån hos poeten, särskilt förstås tidsdikterna. Faktum är att Ferlin i en sen "Goya-fantasi", dessutom som mest fritt modernistisk,, blir som mörkast.

Mötet med Munch blev dramatiskt. Nils Ferlin och Gunnar Ekelöf promenerade en kväll i Klarakvarteren och stannade till utanför Alebys skyltfönster (antikvariatshandlaren som även sysslade med grafik och mot slutet även neo-surrealistisk konst, som den då okände Max Walter-Svanberg). Där hängde Munchs "Skriet". Nils Ferlins reaktion blev våldsam, han bleknade, slöt sig helt för omgivningen.

Och tänker man efter finns det en stark ångestdimension i vissa av hans dikter.

Slutligen musiken. Man kan ju tänka sig Weills fräna toner i "Tolvskillingsoperan" när det gäller många av Ferlins dikter, men också den spröda, lyriska skönheten som kom fram genom Lille Bror Söderlundhs och Gunnar Turessons tonsättningar. Där finns även tentakler till den klassiska musiken (kanske genom svågern, Eduard Hladisch), Ferlin kunde besöka Konserthuset i dessa konstens kvarter, särskilt då Mendelssohns violinkonsert stod på programmet. Han älskade den verkligen högt. Och med dess mjukt brusande e-mollklanger får även dessa rader klinga ut...

Nu sänker vi priset!

Passa på att prenumerera på PARNASS – den litterära sällskapsrörelsens egen tidskrift

Från och med 2004 seglar Parnass ensam! Den tidigare samproduktionen med Allt om Böcker upphör. Det betyder att det blir billigare att prenumerera på Parnass. Från att ha kostat 245 kr för medlemmar i litterära sällskap kostar den från och med nu **190 kr/år.**

Vår målsättning är att Parnass ska bli än mer angelägen för de litterära sällskapen. Vi planerar att öka sidantalet till 64 (det vill säga om vi får tillräckligt med prenumeranter). Temadelen, som i regel behandlar en enskild författare, ska inte bli mindre, däremot ska den allmänna delen – Litterär salong – växa, liksom notisdelen. Sällskapen och dess medlemmar uppmanas att i högre grad än tidigare medverka i Parnass med artiklar och notiser som kan vara av allmänt intresse.

Hjälp till att göra PARNASS till den litterära sällskapsrörelsens flaggskepp, kontaktytan inåt och utåt.

Parnass har idag bara 600 prenumeranter från den litterära sällskapsrörelsen. Med tanke på att sällskapens sammanlagda medlemstal är cirka 35-40 000 så duger inte det. Parnass behöver fler prenumeranter (helt 400 till!). Och vår målsättning är naturligtvis betydligt högre än så! Därför:

Prenumerera på PARNASS – och varför inte ge bort PARNASS i present!

Beställning av prenumeration på Parnass helår (fyra nummer) för 190 kronor, kan göras per fax till 08-619 35 35. Betalning sker när inbetalningskortet kommer.
Adressen är: PARNASS, c/o Datarutins kundtjänst, Box 30044, 104 25 STOCKHOLM.

Metriska anspelningar

Några exempel hos Nils Ferlin

JIMMIE SVENSSON

Ferlins *metriska intertextualitet*, vilket är min egen benämning, har tidigare i någon mån uppmärksammats av Åke Runnquist (*Poeten Nils Ferlin*, Sthlm 1958, s. 145-83). Det handlar hos Runnquist uteslutande om näraliggande poeter, från Karlfeldt och Fröding till Bo Bergman, och om dikter, mellan vilka det också finns andra överensstämmelser – det vill säga en ordens intertextualitet. I det följande ska jag ge exempel på hur metriska särdrag mer eller mindre för sig själva kan fungera som bärare av referenser. Åtminstone i några fall kommer jag dessutom att ta upp diktare eller traditioner som sällan brukar nämnas i samband med Ferlin.

Pionjärarbetet inom det här området är Fredrik Böös "Rytmiska påverkningar" från 1913 (essän är kanske lättast tillgänglig i *Analys och porträtt. Litteraturhistoriska studier*, Sthlm 1962). Böök visar hur poeter gärna anknyter till en äldre dikt, en dikt som behandlar det aktuella motivet eller uttrycker den eftersträvade stämningen på ett särskilt slagkraftigt sätt. Genom att falla in i förlagans "rytm" lånar man något av dess uttrycksvärde. I anslutning till modernare versforskning och till skillnad från Böök vill jag konsekvent använda begreppet meter istället för det diffusa "rytm". Min parafrasering av Bööks titel har nu också andra grunder. Metriken omfattar allt som hör verslära till, alltså inte enbart det som rör den enskilda versradens rytmik, och genom att tala om metrisk likhet vill jag även inbegripa anknytningar genom sådant som strofbildning och rimmönster (som definitivt inte kan gå in under "rytm").

Böök beskriver "påverkningar": det verkar hos honom som om poeterna mer eller mindre omedvetet faller in i den äldre diktens tonfall, som så oemotståndligt medryckande fångar känslan eller motivet. Ferlin tillhör emellertid en annan tid än Bööks med allt vad den innebär av modernistisk upprorsanda. Jenny Westerström noterar, på tal om just Bööks exempel, att det finns ett nytt moment av distansering hos Ferlin. Detta stämmer väl överens med en tendens som Westerström tar upp i andra sammanhang, nämligen (över)tydliga verbala referenser som ett sätt för Ferlin att "svära sig fri från stöld" (*Barfotapoeten Nils Ferlin*, Sthlm 1990, s 244-54; 39-45). Ferlin strävar alltså inte efter att utan vidare överta tidigare dikters uttrycksvärden, inte heller vad gäller det metriska. Därför förefaller det mig bättre att tala om medvetna anspelningar än om Bööks passiva påverkningar.

"Från Klara kyrkogård" (*Kejsarens papegoja*, 1951) kan dock närmast beskrivas som en imitation, även om det stora avståndet till förlagan, engelsmannen Thomas Grays "Elegi skriven på en lantkyrkogård" (1751), i sig verkar distanserande. När Nils Ferlin utbrister något så otypiskt som "O herdakväde - du är långt ifrån!", kan det kännas välgörande att höra en ironisk självreflexion. Grays elegi är utan tvekan kyrkogårdsdikternas kyrkogårdsdikt, och tankegångarna är mycket likartade hos Ferlin, vars tal om att "en okänd Lidner vakar" har sin direkta motsvarighet hos Gray – jag tror att Ferlin läste i översättning (här Arvid Stålhanes):

En ´lantlig ´Hampden, och ´stolt och ´äre´kär´,
som mött sin herres våld med trotsigt mod,
en okänd Milton vilar kanske här,
en Cromwell, utan skuld till landets blod.

Den genomgående metern, jambisk femtakt, vilken jag markerat i den första versen (markeringen föregår metriskt accentuerad stavelse), rimmönstret och den fyrradiga strofen går, liksom den högtidliga tonen, igen hos Ferlin:

Den ´nya ´tiden ´mäktar ´intet ´våld
på Bellmans vila. Här är lugn och trevnad.
Här sover Gyllenborg jämväl och Leopold
och Lenngren roligt på sin dikt och levnad.

Men denna retoriska utformning är alldeles för vanligt förekommande för att på egen hand kunna länka samman dikterna, och metriken är således endast sekundär vad gäller anspelningen på Grays dikt. Däremot lånar sig den jambiska femtakten utmärkt väl till allvarliga tankar av det här slaget, och det ganska långa avståndet mellan rimmen, som blir följden av de långa versraderna, gör att stämningen inte riskerar att verka uppsluppen.Här kommer jag dock in på frågan om versmåttens "naturliga" uttryckvärden, och därmed bort från mitt egentliga ämne, genom tidigare dikter förvärvad betydelse.

Det metriskt mest intressanta i Ferlins kyrkogårdsdikt är, att två versrader (av totalt tjugofyra) har en accentuerad stavelse "för mycket", och alltså är sex- istället för femtaktiga. Sådana oregelbundenheter är inte ovanliga hos Ferlin, och kan väl ses som ett normbrytande drag. I det här fallet kunde det vara frestande att tala om simpelt räkneslarv, men vid närmare påseende visar sig de två överlånga verserna vara fullkomligt korrekta alexandrinverser. Inte ens syntaktisk paus efter den tredje betonade stavelsen saknas. Den sextaktiga alexandrinen förmår inte heller den att peka på något bestämt verk, men däremot på en epok.

Alexandrinen är nämligen franskklassicismens och 1700-talets versmått framför andra (dock inte i Grays England). Att sedan den ena av verserna är den som nämner Lidner, och att den andra, citerad ovan, nämner Gyllenborg och Leopold, är ingen tillfällighet – alla tre är de 1700-talsskalder. I synnerhet de två senare skulle ha vänt sig gravarna om de hade besjungits på någon annan meter. Ferlins nonchalans visar sig i själva verket vara högst beräknad hövlighet.

Tre på varandra följande dikter i *Från mitt ekorrhjul* (1957) ansluter till fornnordiskt mytstoff: "Stum sitter Oden", "Misteln" och "Det luktar vår". Skillnader föreligger i strofbildning och rimflätning, men dikterna är avfattade på ett och samma, mycket distinkta versmått. Jag citerar tredje och sista strofen av "Misteln" (den första versen uppvisar en inledande metrisk oregelbundenhet, varför jag istället markerar i den andra):

Blint dräptes Balder. Och Höder dräptes
och ´jorden ´rullar allt´jämt sitt ´klot
i blinda rymder mot löftesdagen
bak fimbulvinter och feberhot.

Metern, *nystev*, är långt ifrån ovanlig, använd exempelvis i de två välkända "italienska" dikter, av Heidenstam och Snoilsky, som för övrigt Böök tar upp i sin essä (s. 303f.). Men Ferlins nystev är av en helt annan karaktär, och det fornnordiska motivet gör det sannolikt att förlagan istället är *Frithiofs saga* (1825). I den sång där Tegnér använder sig av nysteven (XII) nämns Balder, Balders hustru och Loke, vilka även förekommer i de två senare av Ferlindikterna. Men dessa överensstämmelser är inte så omfattande, att jag utan beaktande av metern hade kunnat tala om en anspelning.

Något bör sägas om hur Tegnéranknytningen kan ges betydelse vid läsningen av dikterna. Jag tänker mig det hela som ett sätt för Ferlin att markera ett visst avstånd till mytstoffet. Då Tegnér så att säga har ställts mellan honom själv och myterna, visar Ferlin att hans dikter inte ska uppfattas som enkla versifieringar av de givna ämnena, utan som egna tolkningar. Referensen till Tegnérs mycket romantiserade tolkning fördjupar hans egen. Tegnérs antikförädling av det fornnordiska speglas eventuellt i två möjliga antika allusioner hos Ferlin. Formuleringen i den citerade strofen ovan kan påminna om den stackars Sisyfos, som ju "rullar alltjämt sitt klot" i Hades – eller "dödens gård", som det heter i den sista dikten. Denna tycks med sin årstidstematik ha lånat drag ur myten kring Hades´ drottning, Persefone. En reservation kan kanske vara på sin plats här, eftersom antika allusioner inte hör till vanligheterna hos Ferlin.

"I stolta städer –" (*Goggles*, 1938) erbjuder det i särklass tydligaste exemplet på hur något metriskt drag helt på egen hand – utan hjälp från diktens ordmaterial – lyckas upprätta en intertextuell förbindelse. Versraderna är mycket långa, och i vissa utgåvor upptar flera av dem två tryckrader, något som gör dikten svåröverskådlig. Den egentliga indelningen är i själva verket ytterst avslöjande, nämligen i treradiga strofer, vilka det finns anledning att kalla *terziner* – och om sådana

kan man knappast tala utan att nämna Dante och *Den gudomliga komedin*. Ferlin har visserligen varken den vid översättning brukliga metern eller de typiska, terzinöverskridande rimmen, men i gengäld en avslutande, isolerad versrad, precis som Dante har i varje sång. Det finns andra kopplingar – men nu behöver man inte nödvändigtvis ha läst Dante för att kunna gå vilse i skogen, som i *Komedins* allra första terzin (Arnold Norlind):

På mitten av vår levnadsväg det hände,
att skrämd jag fann mig i en dunkel skog,
där jag ej mera rätta vägen kände.

I Ferlins inledningsterzin markerar jag den syntaktiska tudelningen av verserna – denna finns i diktens samtliga verser. Verserna delas exakt på mitten, med tre accenter i var halva. Detta skulle kunna tyda på att versindelningen ursprungligen var en annan, och att anspelningen genom treradiga strofer tillkommit i ett sent stadium:

Vilse jag sprang bland träden /
dem aldrig en yxa slog.
hörde ångestens vita fågel /
skrika i kärrig skog.
Det var långt före Abrahams offer /
och långt innan Sara log.

Situationen, vilse i skogen, är ju vanlig hos Ferlin, och kanske vill han säga något i stil med: "Jo, visst känner jag till att också Dante . . ." – Att jämföra med något han faktiskt säger med bokstäver: "Jo, Freud har jag läst och Adler". Dessutom har Danteanknytningen en ironisk funktion, inne i dikten. Dante kan sägas tillhöra det högkulturella, det som gör en "civiliserad man" – som trots alla böcker och allt modernt vetande inte begriper "världsrymdens minsta under". Den lilla människan kan trots allt fortfarande erfara urskogsångesten. Ferlin talar med Dante – mot Dante.

Också i "En inneboende" (*En döddansares visor*, 1930) består allusionen främst i grupperingen av verserna: tre strofer med åtta verser vardera, samt en avslutande med blott fyra. Så ser det ut i flera av den franske 1400-talspoeten Villons ballader, bland dem "Ballad om forna tiders kvinnor". Ferlin har till skillnad från Villon inget utskrivet "Envoi" över sin fyrrading, men denna är ändå till gagnet mycket av ett sådant. Ett envoi är ett slags avslutande dedikation som ansluter nära till det föregående och som brukar innehålla upprepningar – Ferlin upprepar här diktens inledningsvers nästan ordagrant. Villons allmänt stora betydelse för Ferlin är givetvis ingen nyhet, men i det här fallet finns inga som helst verbala referenser till medeltiden eller dylikt. Däremot finns moderniteter som "korsordsgåta" och "valsmelodi". Det sistnämnda ordet binder tydligt samman dikten med "En valsmelodi" i samma samling, men dikterna förenas även i referenser till något villonskt medeltida. Skillnaden är att anspelningen är verbal i "En valsmelodi" ("och djupt i min grop skola maskarna finna" – se Westerström, s. 465f.), medan den i "En inneboende" alltså främst är metrisk eller, om man så vill, typografisk.

Det hör sannerligen inte till vanligheterna att det är rimmönstret som skvallrar, som i den tredje av "Tre dikter kring döden" (*Kejsarens papegoja*):

Att ´mänskan ´kommen ´är av ´idel ´mull
och blir till mull för sina synder skull
har Skriften delgett – det är papper klara,
men Pullman känner sej ej syndafull.

Den mystiske Pullman, liksom metern och den fyrradiga strofen med sitt kuriösa rimschema, följer med in i nästa dikt, "Men detta leende – ". Den aktuella intertexten är Omar Kayyams *Rubaiyat*, skriven på persiska omkring år 1100. Rimschemat, vilket knappast lär återfinnas hos andra än Omar och honom närstående, är huvudbeviset, men där finns bekräftande indicier. Av de många svenska tolkningarna torde den mest klassiska vara Sten Selanders från 1919, och Selander använder samma meter som Ferlin, femtaktig jamb (här strof LXXXII):

Jag ´kastar ´ej den ´tröst som ´blev oss ´given,
för någon fras, som i Koran står skriven
om "syndastraff" och om en "himmelsk dryck" –
som bjudes först, då aska jag är bliven!

Omar är liksom Ferlin främst en Dödens diktare. Det är inte svårt att föreställa sig vad Ferlin fann i Omars många *Carpe diem* och *Memento mori*. Den österländska visdomen kompletterar den av modern naturvetenskap präglade nihilism som utmärker de två första av de "Tre dikter kring döden". I de båda dikter som har det aktuella rimschemat kan det

österländska ses som motsats till "herr Pullman", vilken jag uppfattar som en av Ferlins otaliga inkarnationer av den västerländske kapitalisten. Och detta att tala om "Skriften" och samtidigt rimma som en rättrogen muslim . . .

Avslutningsvis vill jag ta upp den tvådelade "Maria Magdalena", som ingår i den postumt utgivna samlingen *En gammal cylinderhatt* (1962). Ferlins produktion ekar som bekant av självcitat, och detta gäller även det metriska. Han behöver alltså inte förlita sig på uttryckvärden som äldre diktare skapat, utan kan välja att istället återanvända sina egna. "Maria Magdalena" griper genom metern tillbaka på "Trist" (*En döddansares visor*), och här föreligger dessutom tematiska beröringspunkter. Den äldre dikten är visserligen mycket och mer oregelbunden, men till exempel den inledande versen, "Vår ´gamla ´tidnings´gumma, som ´stultad´e med ´nöd", är metriskt densamma som Mar´ia ´Magda´lena vart ´slagrörd´ och fick ´dö".

Runnquist, som 1958 troligen inte hade möjlighet att känna till "Maria Magdalena" har visat på ett rytmiskt och tematiskt samband mellan "Trist" och Erik Lindorms "En död arbetarhustru" (s. 180f.). Ferlins Maria Magdalena kan sägas låna drag såväl av hans egen tidningsgumma som av Lindorms arbetarhustru. Motivet, "den döda underklasskvinnan", åtföljs således av viss metrisk kontinuitet. Faktum är att "Maria Magdalena" uppvisar större verbala överensstämmelser med Lindorms dikt än vad "Trist" gör. Versen "Nu dansar hon för änglarna i himmelrikets sal" har en direkt motsvarighet hos den äldre kollegan. Särskilt den citerade versen har dessutom paralleller i medeltidsballaden om den bibliska gestalten. Den gamla folkvisan torde om inte annat vara aktuell då den bär samma titel – och då man väl gärna väntar sig en anknytning till den folkliga traditionen hos just Ferlin.

Metriskt erinrar Ferlin om balladen genom att låta verserna rimma parvis. Metern, som är oregelbunden i diktens andra del (antalet svagbetonade stavelser mellan tredje och fjärde accenten varierar), är emellertid inte lik balladens versmått. Däremot påminner den mycket starkt om den som används i den tyska *Nibelungenlied* – ytterligare en medeltidstext. Denna versform är dock inte ovanlig på svenska, och Ferlin kan mycket väl ha tagit metern från någon helt annan källa.

Anmärkningsvärt är att Ferlin inte går hela vägen ut, och låter sina parvis rimmade verser bilda tvåradiga strofer, så som i balladen – och så som i åtskilliga egna dikter. I diktens andra del ("II") anspelar möjligen själva antalet verser, fjorton, och det sätt på vilket de är arrangerade, på sonettens form. Det hela är emellertid långt ifrån lika tydligt som motsvarande i "I stolta städer –" och "En inneboende". De fjorton verserna är indelade i tre grupper om fyra verser och i en avslutande grupp om två, precis som i den engelska sonetten (i vissa senare utgåvor ser dock Ferlindikten något annorlunda ut, märkligt nog). I Sverige är det brukligt att de sista sex verserna istället utgör två treradingar. Samtliga rim är "manliga", det vill säga enstaviga, vilket är fallet även i balladen och det normala i engelsk vers, men mindre vanligt i svensk. Metern och rimflätningen är inte sonettypiska, varken i England eller i Sverige.

Jag erkänner gärna att anspelningen här är vag, på gränsen till obefintlig. Men som den mest välkända av versformer har sonetten en given plats även i den våldsamt förvanskande modernistiska traditionen. Det finns gott om exempel på dikter, som kan vara sonetter till namnet, men som till gagnet är det i lägre utsträckning än denna andra del av "Maria Magdalena" (Rilke, Lindegren, Ekelöf etcetera). Att Ferlin har just fjorton rader och en sonettliknande indelning av dem, skulle mycket väl kunna tillskrivas tillfälligheten. Men i ljuset av de metriska spetsfundigheter från hans sida som jag har gett exempel på i den här uppsatsen, förefaller det mig sannolikt att han faktiskt varit medveten om förhållandena.

Den ädla, akademiskt formfulländade och prestigefulla sonetten står i motsats till den "låga", folkliga balladtraditionen. Detta kan väl uppfattas som passande i en dikt som så tydligt tar upp en motsvarande kontrast:

Nu dansar hon för änglarna hos Gud i himmelrik.
När når en konstnärinna en förnämare publik,
'Här nere var det sämre. Som sköka och som fnask
hon dansade i flatskratt av pöbel och patrask.

"Metriska anspelningar" är en uppsats som ursprungligen skrevs i anslutning till en seminariekurs under ledning av Jenny Westerström vid Lunds universitet.

Bidrag ur en unik gästbok

På sidan två i detta nummer av Poste Restante publiceras en kopia av en dikt, "Först då", som Nils Ferlin skrev i paret Thure och Edith E-sons gästbok den 24/10 1944. Gästboken ägs nu av Edith E-sons systerson, Johan Berglund, Trollhättan, som sänt inte enbart den dikten utan även ytterligare ett par kopior ur gästboken till Nils Ferlin-sällskapets sekreterare, Annika Luttropp,

I gästboken finns nämligen ytterligare ett bidrag av Nils Ferlin, 29/4 1944, samt "ett svar" på Ferlins dikt av hans vän Rudolf Värnlund.

Johan Berglund skriver i sitt brev: "Vad jag kan tillägga är inte mer än att hans (Nils Ferlin) vän Rudolf Värnlund tydligen kikar i gästboken, läser vad Nils skrivit, och så att säga hänger på. På högersidan. Det är svårt att föreställa sig att det bara dracks Pommac på den här sammankomsten, men det har ju ingen påstått. Nils skriver med kraftig hand, Värnlunds bidrag har inte alls samma sting i handstilen."

Bland övriga namn som återfinns i gästboken kan bland andra nämnas: Viveca Lindfors, Alice Babs, Eva Henning, Einar Beyron, Anna Lisa Ericson, Ivar Lo-Johansson, Lille Bror Söderlundh Aino Taube-Henrikson, Maj-Britt Håkansson-Fant och Georg Rydeberg.

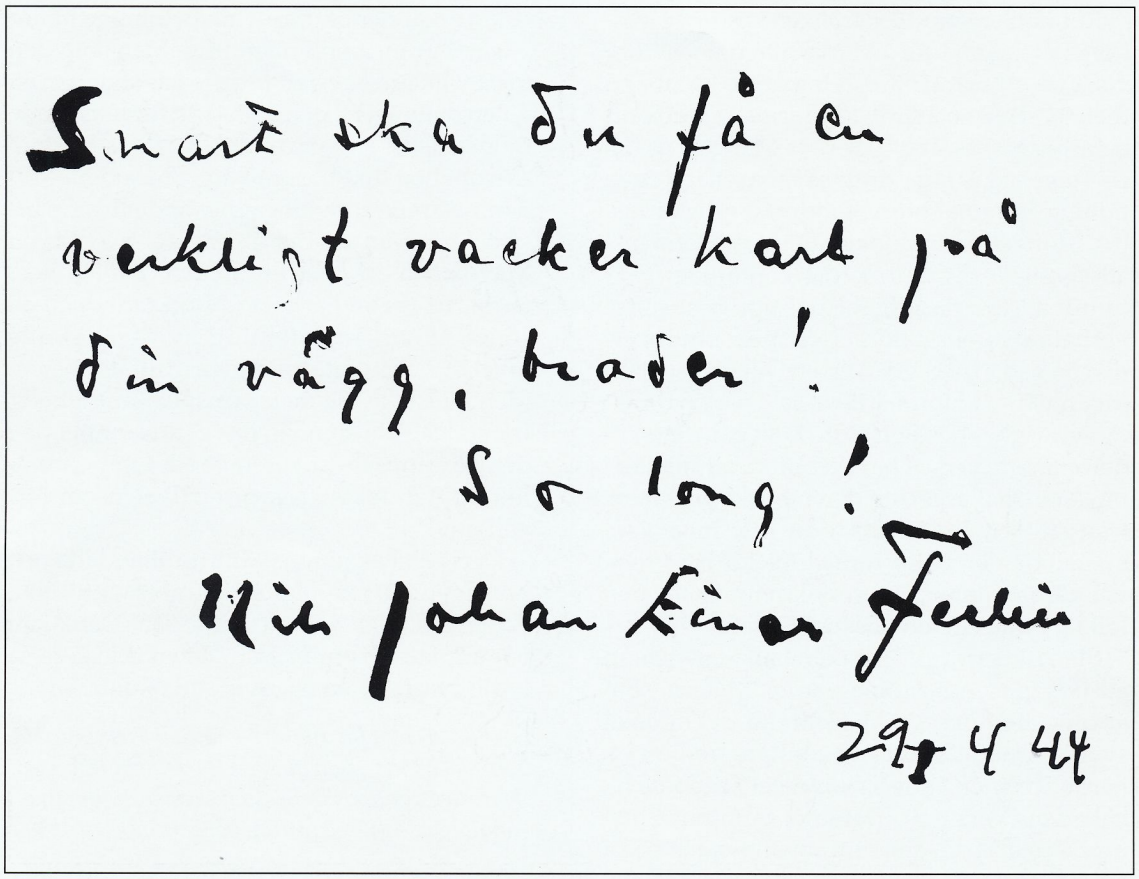
Snart ska du få en
verkligt vacker kart på
din vägg, broder!
So long!
Nils Johan Einar Ferlin
29/4 44

Ur Thure och Edith E-sons gästbok.

Men sen då ---

när min ensamhet – den
blev till ett segel,
som förde min, bort till
ett annat land –
--- och jag kom aldrig
iland!

Rud. Värnlund

24/10 – 44

Till Thure E-son, som
även varit ute på ensam
färd – "Där man ej har hus, ej
gud, ej händ – Vem vågar det i
denna jega värld?"

Rudolf Värnlunds "svar" på Nils Ferlins dikt "Först då" i Thure och Edith E-sons gästbok den 24/10 1944.

Några Ferlin-minnen från Filipstad

Följande bidrag har redaktören för Poste Restante fått från Ann-Mari Faust, Stocksund. När hon gick igenom en del tidningsurklipp efter sin mor hittade hon ett klipp ur Filipstads-Tidningen i samband med att K G Bejemarks skulptur av Nils Ferlin skulle sättas upp i "Snobbrännan" i Filipstad. Artikeln skrevs av Sven Arnes som träffat några personer som mindes Nils Ferlin.

"Jag har inte skrivit av texten ordagrant, utan jag har tagit med det som jag ansett intressant", skriver Ann-Mari.

Bror Larsson från Örebro, men född i Filipstad, berättade att han aldrig sett Nils Ferlin i frack och stormhatt, men så kommer han på att han mötte Nils utanför NK i Stockholm. Han var iförd frack och till detta bruna smärtingskor. Han hade varit uppe i thésalongen, högst upp på NK, och läst dikter för de fina Stockholmsdamerna.

Bror Larsson berättade vidare om idrotten i början av 1920-talet i Filipstad. Nils Ferlin spelade fotboll under sin tid där. Han tillhörde IFK Filipstad. Sedan bildade Bror och några andra fotbollsintresserade grabbar en ny klubb, FAIS, Filipstads Allmänna Idrottssällskap. De värvade sin idol Nils till laget. Bror mindes väl hur Nils spelade med en röd snusnäsduk knuten på huvudet.

Bror berättade också varför Nils Ferlin sällan fotograferades rakt framifrån, utan jämt lite från sidan. I Kristinehamn spelade de fotboll en gång och då fick Nils en rejäl snyting, så att näsan slogs sned.

Fotbollsplanen i Filipstad var på den tiden en lerig åker, där tränade man och där spelades matcher. Efter träningen samlades gänget med Nils Ferlin i centrum på Hötorgscaféet. Det var en samlingspunkt. När korsordsflugan kom till Sverige i mitten av 1920-talet kunde Ferlin ofta ses sittande på caféet och knåpa ihop korsord som han försåg veckotidningarna med, berättade Bror vidare.

På 1920-talet var Nils Ferlin en av de bästa fotbollsspelarna i Filipstads AIS. Den här teckningen, som finns med i "En bok om Filipstad", gjordes på den tiden och berättar om mysteriet med den försvunna fotbollströjan, Lagledaren hade förgäves efterlyst en av tröjorna under en veckas tid och laget fick åka till en bortamatch med en tröja för litet. I omklädningsrummet löste sig dock mysteriet. Under skjortbröstet och lösmanschetterna hade Nils Ferlin nämligen fotbollströjan som underställ!

Nöjena var få i Filipstad på den tiden. Två biografer fanns att gå till. Förutom dessa två var det främst Frälsningsarmén och Baptistkyrkan som fick besök av Nils Johan Einar Ferlin och hans kamrater.

På Frälsningsarmén gick vi ofta, berättade Bror Larsson. Mest var vi då på paketauktioner men även på väckelsemöten. Nils funderade ofta på religionen. Han satt många gånger kvar på eftermötena och diskuterade.

– Men jag kommer särskilt ihåg en paketauktion på Frälsningsarmén sa Bror. Jag kom dit lite sent. Nils Ferlin fanns redan på plats. Den här dagen uppenbarade

jag mig i en helt ny slips. När jag slog mig ner på bänken bredvid Nils väste han:

– Det var väldigt vad grann du var. Vad ska du med en så fin slips till?

Så tog han upp en sax ur fickan och klippte av min nya och fina slips. Efteråt kom han och ville gottgöra mig och betala slipsen, men det kom inte på fråga. Det fanns fler slipsar.

Filipstads Allmänna Idrottssällskap brukade hyra teatern i Filipstad och där kördes film och sattes upp små revyer. Nils skrev de flesta av texterna, men han medverkade sällan själv som aktör, utan han var mest någon form av regissör. Och han gisslade allt och alla. Till och med frimärksautomaten, som hade satts upp i Filipstad, fick en vers. Här följer den:

En sparbössa kallad frimärksautomat
vi har i vår präktiga sta'
Av den blir den blidsammaste desperat
det vet många fler än ja'
För lägger man ner en femöring ser
man aldrig den någonsin mer
Jag lade ner åtta å häpna å hör
ja, dom fick jag ingenting för.

Sven Malmer född och uppväxt i Filipstad hade också många minnen från "Ferlinepoken" och han berättade:

– På den så kallade "Skojaråsen" i Filipstad bodde en man som hette Jubel. På fattiggården fanns det en föreståndare vid namn Fröjd. Och så fanns det också en hembrännare Frid i omgivningen. Under en julhelg togs Frid av polisen. Då konstaterade Ferlin:

"Nu är det jubel på 'Skojaråsen', Frid i finkan och Fröjd på fattiggården".

En dag när Ferlin gick Kungsgatan upp förbi guldsmed Lewrén gjorde han följande iakttagelse:

"Varför skall jag behöva leva lortig, när guldsme'n Lew-ren?"

Under en tid bodde Nils Ferlin vid Östra stationen i Filipstad där han delade rum med tre herrar vid namn Björn Pettersson, Ode och Mats. En kväll kom Nils hem lite överförfriskad och fällde följande kommentar, när han tittade in genom dörren:

"Där ligger Petterssons Björn i ett hörn, där ligger Ode å där ligger Mats, då är det bäst att vännen Ferlin tar plats."

Bilden är tagen 1930 och visar Filipstadslaget, I.F.K., som just vunnit över Nykroppa med 6–2. Resultatet har Ann-Mari Fausts pappa, Alf Bengtsson, som var skomakare i Filipstad, skrivit ned på baksidan av fotot. Alf Bengtsson är nummer 3 från höger på bilden. Man kan se att förhållandena inte var de bästa när man spelade fotboll i Filipstad på den tiden.

Lilian Ahlm, Tor Englund och Ove Engström svarade för ett program om Nils Ferlin hos Ruben Nilsson-sällskapet. Foto: Annika Luttropp.

Nils Ferlin hos Ruben Nilsson

ANNIKA LUTTROPP

Kvartetten "Visentusiasterna" från Ruben Nilsson-sällskapet var gäster vid Nils Ferlin-sällskapets årsmöte förra året. Lördagen den 7 februari i år svarade Ove Engström, Tor Englund och Lilian Ahlm för en svarsvisit med sitt program om Nils Ferlin, "Av ständig oro", som framfördes vid Ruben Nilsson-sällskapets årsmöte.

Det blev en bejublad föreställning där RN-sällskapets medlemmar uttryckte sin tacksamhet över att få ta del av Nils Ferlins liv och leverne, framförallt om hans tid i Klara.

Det är bra om De litterära sällskapen har ett utbyte ibland och berättar för varandra om "sitt sällskap" i samband med en lämplig underhållning. Nils Ferlin-sällskapets ordförande, Jan Mårtenson, har just nu en dialog med Selma Lagerlöf-sällskapets ordförande, Karin Söder, om en eventuell framtida gemensam kväll. Vi återkommer om detta.

Nu finns chansen att se Ferlins lägenhet!

Medlemmar som vill se den lägenhet där Nils Ferlin bodde med sin mor på Rörstrandsgatan 40, 2 trp. ö.g. kan anmäla sitt intresse till sällskapets sekreterare, Annika Luttropp, telefon kvällstid: 08-32 99 84.

Onsdagen den 12 maj, kl 18.00, besöker vi Mattias Juth och hans fru som numera bor i lägenheten.

OBS! Deltagarantalet är begränsat till 25 personer! Först till kvarn gäller!

Glöm inte ange namn när du betalar in medlemsavgiften!

På grund av att Postgirot numera tar ut en avgift för att spåra namnet på dem som betalar in sin medlemsavgift utan att uppge sitt namn, kommer jag inte längre att leta reda på vilka som står bakom dessa inbetalningar.

Du som betalat in utan att uppge namn får din medlemsavgift bokförd som gåva till Nils Ferlin-sällskapet och riskerar att senare strykas ur medlemsregistret för att du inte betalat in din avgift!

ANNIKA LUTTROPP, sekreterare

Ny CD med Ove Engström

Nytt och samlat – hela 25 visor

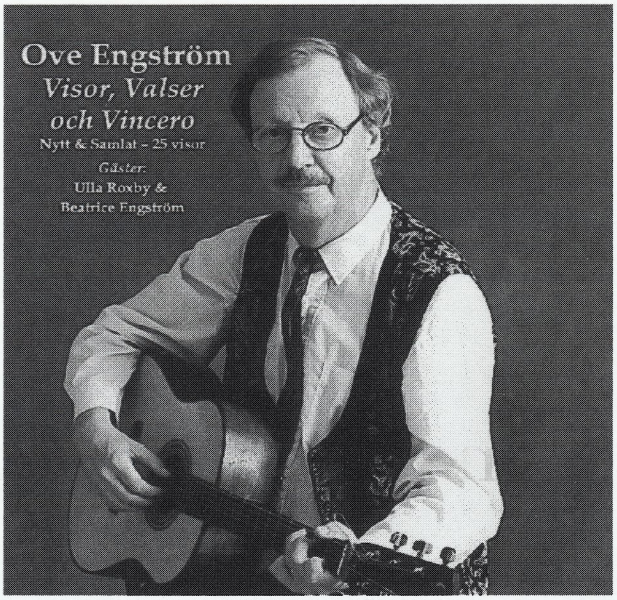

Ove Engström firar 30 år på skiva med en omväxlande och mycket rikhaltig CD: Nils Ferlin förstås, men också Carl Michael Bellman, Dan Andersson, Evert Taube, Albert Engström, Bo Setterlind, Erik Lindorm, Tor Englund, Esse Jansson och Ove Engström själv m.fl: *När Skönheten kom till byn, I folkviseton (Mitt hjärta är ditt), Gunnar Vägman, Till min syster, Minnesbild från Luossa, Solen glimmar, Så skimrande var aldrig havet, Vals på Mysingen, Lyckans minut, Vals i Fårösund, Drömmens skepp* och många fler.

Beställ CD:n *"Visor, Valser och Vincero"*
för endast 99 kr (ord. pris 189:-) + 31 kr i porto & exp.avgift
Skriv eller ring till **MusiCant Records**
Tel: 08-89 50 95 *Adress:* Nässelstigen 91 165 71 Hässelby
Snabbast: Sätt in pengarna på postgiro **81 18 44 – 0**

"[. . .] Denna cd innehåller visor från Bellman fram till Benny Andersson. En liten visa skall man lyssna extra till, nämligen Hittade glädjen igen – den tar bara en dryg minut att höra men den kan sammanfatta hela skivan: glädjen i lyriken, sången, musiken. Ove Engström har gett oss ett musikaliskt poesialbum." (Lennart Jansson i Norrtelje Tidning).

En uppskattad present!

Varför inte ge bort en Ferlin-tallrik, eller flera till goda vänner! **OBS! Priset är nu endast 60 kronor per tallrik, (porto tillkommer).** Motiven på tallrikarna är utförda av konstnären K G Bejemark. Tyvärr finns enbart ett fåtal hela serier kvar – här gäller först till kvarn... För beställning hör av er till Annika Luttropp, telefon 08-32 99 84.

Nr 1

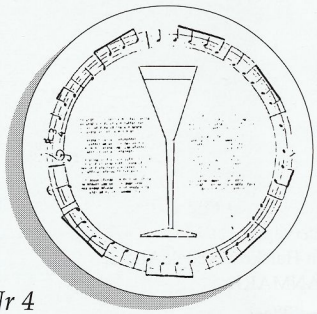

Nr 4

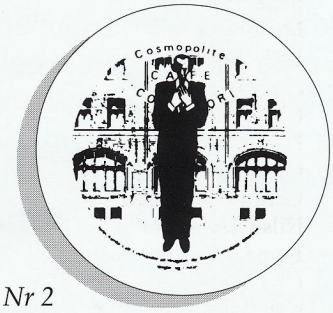

Nr 2

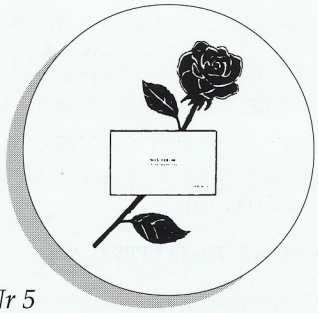

Nr 5

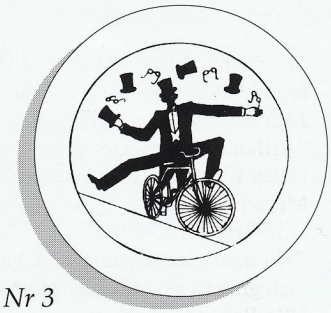

Nr 3

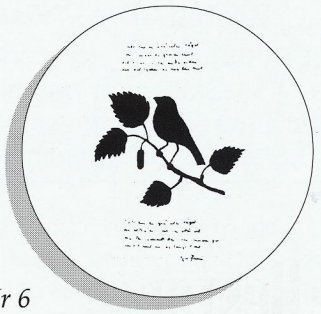

Nr 6

TACK FÖR ALLA GENERÖSA BIDRAG!

Här nedan publiceras de gåvor som influtit till Nils Ferlin-sällskapet, samt namnen på givarna. Resultatet uppgår sammanlagt till inte mindre än 35 650 kronor!

Tack vare de generösa bidragen har, som framgår av bokslutet, fjolårets underskott i år kunnat vändas till ett överskott på drygt 27 000 kronor!

Styrelsen framför härmed ett stort och varmt tack till alla givare!

Samtidigt vädjar vi till er medlemmar att hjälpa till att värva fler medlemmar till Nils Ferlin-sällskapet – vi kan aldrig bli för många!

Vi är också fortsatt tacksamma för penninggåvor, små eller stora.

Än en gång tack för alla bidrag!

STYRELSEN

Nya medlemmar

Carina Ahrle, Storgatan 27, 411 24 GÖTEBORG
Pia Axelsson,Högbergsgatan 27, 4 trp. 116 20 STOCKHOLM
Hugo Ballovarre, Allégatan 1, 293 34 OLOFSTRÖM
Sture Gombrii,Pyrolavägen 39, 181 60 LIDINGÖ
Ann Britt Grünewald, Prästvägen 16, 184 51 ÖSTERSKÄR
Anna-Lise Aaen o. Jorgen Halskov, Rebek Alle 22
2650 HVIDOVRE, DANMARK
Göran Holmquist, Församlingsgatan 2
252 26 HELSINGBORG
Lennart Hökpers, Hosjöstrand 136, 791 47 FALUN
Anna-Lisa Ipsonius,Brännkyrkogatan 68, 7 trp.
118 23 STOCKHOLM
Kerstin Jörnunger, Norrtullsgatan 11, 113 29 STOCKHOLM
Lars Kjelldahl, Helgagatan 36 H, 118 58 STOCKHOLM
John Lindahl,Sandbäcksgatan 15, 653 40 KARLSTAD
Isabelle Man Gustafsson,Ö. Islandsgatan 27 B
802 80 GÄVLE
Lars Martinsson,Rosenvägen 4B, 430 22 VÄRÖBACKA
Inga Miltzen,Hagavägen 1A, 2 trp., 784 31 BORLÄNGE
Barbro Norberg, Gotlandsgatan 66, 3 trp.
116 65 STOCKHOLM
Magnus Nordin,Hovtångsvägen 3, 756 48 UPPSALA
Dagmar Nordmark, Trädgårdsgatan 2 A, 784 34 BORLÄNGE
Kjell-Åke Persson,Rudlaxdalen 534, 663 92 HAMMARÖ
Yvonne Pettersson, Midgårdsvägen 26, 1 tr, 136 46 HANINGE
Annette Rabogliatti, Lida leden 53, 603 81 NORRKÖPING
Björn Sandberg, Kattnäsvägen 10, 125 41 ÄLVSJÖ
Lena Svensson, Övre Nybo 8, 770 71 STJÄRNSUND
Nils Ole Hilmer Thorvalds,1731 Willard St. NW APT.402
WASHINGTON DC 20009-1711,USA
Mona L. Wiklund, Kåkbrinken 11B, 1 trp.
111 27 STOCKHOLM

MANUSSTOPP

för nästa nummer av

Poste Restante

är den 30 augusti 2004

GÅVOR TILL NILS FERLIN-SÄLLSKAPET

Barbro Backlund	200:-
Anders o.Eva Blom	20.000:-
Coleur Konsthandel Peder Enström	10.000:-
(Sponsring till utökning av Ferlinpris till 30.000:- och Trubadurpriset till 20.000:-)	
Henry Elteby	200:-
Åke Ingelmo	100:-
Sune Kronvall	100:-
Marianne Lemon	50:-
K.G. Lundgren	200:-
Jan Mårtenson	2.200:-
(Ersättning för tal vid Ferlindag i Länna)	
Birgit Nilsson	100:-
Ola Nyquist	50:-
Gertrud Oskarsson	500:-
Nils-Olov Storm	200:-
Berna Svensson	500:-
(Till minne av Carl-Emil Englund, som skulle fyllt 100 år 2003)	
Gertie Wretman	500:-
Karl E. Åman	50:-
Övriga gåvor	400:-
Totalt	**35.350:-**

Till minne av Gösta Wasell medlem sedan 1985 och ständig medlem sedan 1995.

Ivan och Majken Ivarsson	100:-
" Till minne av vår gode glade granne Gösta Wasell. Vi saknar Dig. Majken o.Ivan".	
Ulla-Britt och Georg Ringström	200:-
"Till minne av Gösta Wasell, vår käre vän och granne vid Mälarens strand. Ulla-Britt o.Georg".	
Totalt	**300:-**

Nils Ferlin på nätet!

Nils Ferlin-sällskapet har en hemsida som sköts av Gunnar Warren. Där finns en lista på alla pristagare och trubadurpristagare, en kort sammanställning om innehållet i senaste numret av Poste Restante, uppgifter om ordförande, skattmästare, sekreterare med flera och andra aktuella informationer.

Det finns även en länk till min e-postadress, där Ni kan göra adressändringar eller komma med frågor om Nils Ferlin-Sällskapet.

Adressen är http://go.to/ferlin alternativt http://user.tninet.se~jll006w/nfindex.htm

Vill Ni skicka e-post direkt till mig är min e-mail: annikaluttropp@hotmail.com

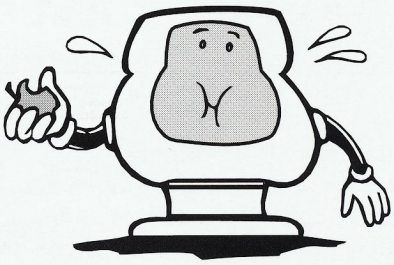

Gunnars e-post är: jll006w@tninet.se

Vill Ni skriva till Gunnar Warren är hans adress: Vasagatan 9 B, 216 11 Limhamn.

Sänd gärna information om aktuella Ferlin-föreställningar, konserter eller andra Ferlin-program för publicering på hemsidan.

Väl mött på nätet önskar
Annika Luttropp *(sekreterare)*

VERKSAMHETSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2003

Nils Ferlin-sällskapet har efter årsmötet som ägde rum på Scandic Hotel Continental den 21 maj 2003 bestått av de ordinarie ledamöterna:

Jan Mårtenson, ordförande
Tor Englund, skattmästare
Annika Luttropp, sekreterare
Jenny Westerström
Esse Jansson
Ove Engström
Monika Lilja
Karl Rikard Richardson

Samt av suppleanterna:

Jarl Magnusson
Olof Ögren
Rolf Mårth

Redaktör för Poste Restante har Esse Jansson varit.
Revisorer är Christer Knutsson och May Midfalk
Valnämnden utgörs av Eric Midfalk (sammankallande), Maj.Brit Carlsson och Elisabeth Jönsson.
Styrelsen har under året haft två ordinarie sammanträden

Söndagen den 9 mars fick sekreteraren en unik möjlighet att bese lägenheten på Rörstrandsgatan 40, 2 trp ö.g. där Nils Ferlins mor Elin Nathalia bodde och även så Nils Ferlin under åren 1916-1937. Lägenheten bjöds ut till försäljning och nuvarande ägaren Mattias Juth har meddelat att han gärna låter Nils Ferlin-sällskapet komma på en visning vid lämpligt tillfälle.

Årsmötet ägde rum onsdagen den 21 maj på Scandic Hotel Continental.

Nils Ferlin-sällskapet deltog i DELS utställning "Sällskapsliv" på Kungliga Biblioteket 24 april - 22 maj. Vid bokbordet gjorde vi reklam för Nils Ferlin-sällskapet. Den 3 maj uppträdde Esse Jansson och Monika Lilja med programmet "Ferlin i Roslagen", och 17 maj uppträdde Tor Englund och Ove Engström med programmet "Av ständig oro". Båda programmen drog en stor och entusiastisk publik.

Nils Ferlin-sällskapet har fått mottaga flera handskrivna dikter av Nils Ferlin till hans vän Vilhelm Moberg, skänkta av Vilhelm Mobergs dotter, Margareta Ahlberg.

Den 22 juni deltog Nils Ferlin-sällskapet, genom framträdande av Ove Engström med "En gycklares vandring" i programserien "Litterära eftermiddagar på Alsters Herrgård". Denna programserie ordnades av Värmlands Museum/Alsters Herrgård. Ove Engströms program var det mest välbesökta i serien.

Söndagen den 3 augusti, en underbar sommardag, hölls årets Ferlindag på Kyrkvallen i Länna. Vår ordförande, Jan Mårtenson, gav en komprimerad redogörelse för Nils Ferlins liv och leverne och Stefan Demert var årets gästtrubadur.

Söndagen den 28 september framförde Herr T (Torgny Björk) och hans spelmän programmet "Oss döddansare emellan" på Nybrokajen 11. Karl Rikard Richardson medverkade med recitation.

Höstmötet hölls onsdagen den 15 oktober på Scandic Hotel Continental. Ett 50-tal medlemmar samlades för att hylla årets pristagare, Göran Palm som fick Ferlinpriset, och Evert Ljusberg som tilldelades vårt Trubadurpris.

Biträdande ordförande Olof Ögren harangerade pristagarna. Göran Palm "svarade" med ett tacktal och uppläsning av valda dikter. Evert Ljusberg och Bernt Johansson underhöll med sång och musik, något som högeligen uppskattades av medlemmarna.

Efter prisutdelningen avåts den traditionella festmåltiden och efter denna underhöll Tor Englund, Lilian Ahlm och Ove Engström

Balansrapport

Nils Ferlin sällskapet (16)

Period: 0301-0312
Senast registrerade verifikat: 228
Utskriven: 040207 14:14 av KM

Konto	Benämning	Ingående balans 030101	Förändring 0301-0312	Utgående balans 031231
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Immateriella anläggningstillgångar				
1700	Förutbet kostn/upplupna int	500,00	-500,00	0,00
Summa immateriella anläggningstillgångar		500,00	-500,00	0,00
Materiella anläggningstillgångar				
1920	Postgiro	148 855,00	-115 978,15	32 876,85
1940	Östgöta Banken CE fond 93826	88 889,77	37 896,85	126 786,62
1950	Östgötabanken	111 061,26	96 133,18	207 194,44
Summa materiella anläggningstillgångar		348 806,03	18 051,88	366 857,91
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		349 306,03	17 551,88	366 857,91
SUMMA TILLGÅNGAR		349 306,03	17 551,88	366 857,91
EGET KAPITAL OCH SKULDER				
Obeskattade reserver				
2880	Nils Ferlin fonden	-40 000,00	0,00	-40 000,00
2881	Curt Enström fonden	-142 875,00	0,00	-142 875,00
2885	Ständ medl fond	-41 229,00	2 773,00	-38 456,00
Summa obeskattade reserver		-224 104,00	2 773,00	-221 331,00
Kortfristiga skulder				
2092	Kapitalkonto	-77 427,03	0,00	-77 427,03
2311	Förutbet medl avg	-47 775,00	6 725,00	-41 050,00
Summa kortfristiga skulder		-125 202,03	6 725,00	-118 477,03
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		-349 306,03	9 498,00	-339 808,03
ÄNNU EJ BOKFÖRT RESULTAT		0,00	27 049,88	27 049,88

Resultatrapport

Sid 1 (av 1)

Nils Ferlin sällskapet (16)

Utskrifts-ID: 869

Period: 0301-0312
Senast registrerade verifikat: 228
Utskriven: 040207 14:11 av KM

Konto	Benämning	Föregående år 0201-0212 (tkr)	Avvik	Resultat 0301-0312	Ackumulerat 0301-0312
RÖRELSENS INTÄKTER					
Nettoomsättning					
3010	Medl avgifter	93,2	-5%	88 598,00	88 598,00
3012	Gåvor	39,7	99%	78 750,00	78 750,00
3014	Samkväm och lotterier	65,2	-43%	37 135,00	37 135,00
3015	PR äldre årgångar	0,0	#%	43,00	43,00
3018	Ferlin tallrikar	2,4	-100%	0,00	0,00
3020	Räntor	5,8	21%	7 080,65	7 080,65
Summa nettoomsättning		206,4	3%	211 606,65	211 606,65
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER		206,4	3%	211 606,65	211 606,65
RÖRELSENS KOSTNADER					
Material och varor					
4010	Poste Restante	-91,1	-4%	-87 233,00	-87 233,00
4011	Stipendier	-52,5	-5%	-50 000,00	-50 000,00
4014	Samkväm	-65,6	-41%	-38 802,50	-38 802,50
Summa material och varor		-209,3	-16%	-176 035,50	-176 035,50
BRUTTOVINST		-2,9	-1326%	35 571,15	35 571,15
Övriga externa kostnader					
6090	Övriga kostnader	-3,4	-7%	-3 118,52	-3 118,52
6250	Postbefordran	-3,0	27%	-3 822,75	-3 822,75
Summa övriga externa kostnader		-6,4	9%	-6 941,27	-6 941,27
Personalkostnader					
5990	Reklam & PR	-1,6	0%	-1 580,00	-1 580,00
Summa personalkostnader		-1,6	0%	-1 580,00	-1 580,00
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER		-217,2	-15%	-184 556,77	-184 556,77
RÖRELSERESULTAT		-10,9	-349%	27 049,88	27 049,88
ÅRETS RESULTAT		-10,9	-349%	27 049,88	27 049,88

Styrelsen framför ett varmt tack för alla gåvor och bidrag som influtit under året och som hjälper till att stärka Sällskapets ekonomi.

Ett speciellt tack till Anders och Eva Blom för deras generösa bidrag, samt till Coleur Konsthandel/Peder Enström vars gåva gjort det möjligt för Nils Ferlin-sällskapet att höja prispengarna till 30 000 kronor för Ferlinpriset, och 20 000 kronor för Trubadurpriset.

Av Resultat och balansräkningen här intill framgår bland annat:

Att Sällskapet har en sund ekonomi

Att årets bokslut uppvisar ett överskott på kronor 27 049:88 tack vare de generösa gåvorna.

Att kassa- och bankbehållning uppgår till kronor 339 808:03.

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknad, som utsetts att granska Nils Ferlin-sällskapets räkenskaper för år 2003 får härmed avge följande revisionsberättelse.

Jag har granskat bokföringen, kontrollerat bank.- och postgirosaldon, samt bokslutshandlingar.

Beträffande den ekonomiska ställningen per 31 december 2003 hänvisas till balans- och resultaträkningarna, som visar ett överskott på 27 049,88 kr.

Böckerna är förda med omsorg och revisionen har inte givit anledning till några anmärkningar.

Jag tillstyrker

att balans- och resultaträkningarna fastställs.

att kassören och styrelsen beviljas ansvarsfrihet för den ekonomiska förvaltningen.

Stockholm i mars 2004
Christer Knutson

OBS! Glöm inte medlemsavgiften!

Nu är det dags att betala årsavgiften till Nils Ferlin-sällskapet för år 2004 – glöm inte det!

Även med höstnumret medföljer ett inbetalningskort. Då kan du passa på att betala medlemsavgiften för nästa år, 2005.

Glömmer du att betala blir du struken ur medlemsregistret – och då får du heller inte Poste Restante!

VAR GOD OBSERVERA

att alla meddelanden om ändringar av namn eller adress (skriv tydligt, texta, tack!) skickas direkt till Nils Ferlin-Sällskapets medlemssekreterare:

Annika Luttropp

Surbrunnsgatan 55, 8 tr

113 27 STOCKHOLM

☎ 08-32 99 84

KALLELSE

Nils Ferlin-sällskapets medlemmar hälsas varmt välkomna till

ÅRSMÖTE

lördagen den 8 maj kl 17.00 – 21.00

Plats: Brygghuset på Norrtullsgatan 12 N n.b. i Stockholm

På dagordningen står bland annat val av ordförande med flera, samt nominering av kandidater till 2004 års Ferlin- och Trubadurpris.

Meny: Räk- och krabblandgång (personer som inte tål skaldjur får ange detta på inbetalningskortet och får då istället ost-skinka-kalkonlandgång). Önskas vegetarisk landgång ska även detta anges på inbetalningskortet. En lättöl/mineralvatten, kaffe/the, samt kaka. Alkohol serveras ej.

Priset är 250 kronor/kuvert

Anmälan sker genom insättning av beloppet på Nils Ferlin-sällskapets postgironummer 35 21 55-4 (eller på bifogade postgiroblankett) och ska vara Sällskapet tillhanda senast fredagen den 30 april.

I samband med årsmötet blir det sedvanlig underhållning.

Väl mött till en Ferlinafton i goda poesivänners lag!

Styrelsen

Poste Restante Medlemstidning för Nils Ferlin-sällskapet nr 1, 2004
Ordförande: Jan Mårtenson, Karlaplan 14, 115 20 STOCKHOLM. Tel 08-660 98 39
Sekreterare: Annika Luttropp, Surbrunnsgatan 55, 8 tr, 113 27 STOCKHOLM. Tel 08-32 99 84
e-mail: annikaluttropp@hotmail.com
Skattmästare: Tor Englund, Sunnanvindsgränd 79, 177 71 JÄRFÄLLA. Tel 08-580 174 69
Sällskapets postgirokonto: 35 21 55-6
Redaktör för **Poste Restante**:
Esse Jansson, Länna Prästgård 6098, 761 93 NORRTÄLJE. Tel/Fax 0176-26 81 30
Tryck: Affärstryckeriet, Norrtälje.

MILJÖMÄRKT Trycksak lic nr 341 290

ISSN 0345-9519